NL

2013

Jaarlijks activiteitenverslag

CURIA RATIONUM

EUROPESE REKENKAMER

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: http://eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet
via de Europaserver (http://europa.eu).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2014

ISBN 978-92-9241-761-1
doi:10.2865/48296

© Europese Unie, 2014
Overneming met bronvermelding toegestaan.
Foto van het gebouw van de ERK. Architect: Jim Clemes (2004 & 2013).

Printed in Luxembourg

Missie

De Europese Rekenkamer is de EU-instelling die bij het Verdrag is opgericht om de EU-financiën te controleren. Als extern controleur van de EU draagt zij bij tot de verbetering van het financieel beheer van de EU, en treedt zij op als onafhankelijk hoedster van de financiële belangen van de burgers van de Unie, waarbij zij de verantwoording en transparantie bevordert.

Visie

Een onafhankelijke en dynamische Rekenkamer die wordt erkend om haar integriteit en onpartijdigheid, en gerespecteerd om haar professionaliteit en de kwaliteit en impact van haar werk, en die belanghebbenden essentiële ondersteuning biedt bij het verbeteren van het beheer van de EU-financiën.

Waarden

Onafhankelijkheid, integriteit en onpartijdigheid	Professionaliteit	Toegevoegde waarde	Topkwaliteit en efficiëntie
Onafhankelijkheid, integriteit en onpartijdigheid voor de instelling, haar leden en personeel. Onafhankelijke controles verrichten, rekening houdend met de standpunten van belanghebbenden, maar zonder instructies te vragen of toe te geven aan enige externe druk.	Het in alle aspecten van haar werk hoog houden van een voorbeeldige standaard van professionaliteit. Betrokkenheid bij de ontwikkeling op het gebied van de controle van de openbare financiën in de EU en wereldwijd.	Uitbrengen van relevante, goed getimede en hoogwaardige verslagen die gebaseerd zijn op degelijke bevindingen en bewijs, aansluiten bij hetgeen de belanghebbenden bezighoudt en een krachtige, gezaghebbende boodschap overbrengen. Bijdragen aan wezenlijke verbetering van EU-beheer en verbeterde verantwoording van het beheer van de EU-middelen.	Tonen van waardering voor individuele personen, ontwikkelen van talent en belonen van prestaties. Waarborgen van doeltreffende communicatie ter bevordering van de teamgeest. Optimaliseren van de efficiëntie in alle aspecten van haar werk.

Inhoud

Blz.	
4-5	**Voorwoord van de president**
6	**2013 in het kort**
6	Onze activiteiten
6	Ons beheer
7-36	**Onze activiteiten**
7-29	Controleverslagen en adviezen
30-34	Betrekkingen met belanghebbenden
35-36	Belangrijke evenementen
37-43	**Ons management**
37-39	Het college van de ERK
40-43	Meting van de prestaties van de ERK
44-47	**Ondersteuning van de controle**
44-46	Personeelszaken
46	Beroepsopleiding
46-47	Vertaling
47	Informatietechnologie
47	Administratie en faciliteiten
48-49	**Financiële informatie**
48-49	Uitvoering van de begroting 2013
49	Begroting voor 2014
50	**Controle en verantwoording**
50	Interne controle van de ERK
50	Externe controle van de ERK
51	**Verklaring van de gedelegeerd ordonnateur**

Voorwoord van de president

Beste lezer,

2013 was een belangrijk jaar voor de toekomst van het financieel beheer in de EU. De Europese Unie stelde het meerjarig financieel kader en de wetgeving vast waarin wordt bepaald op welke wijze de EU-begroting tussen 2014 en 2020 wordt uitgegeven.

De Europese Rekenkamer (ERK) stelde in 2013 **77 verslagen en adviezen** op. Deze producten bevatten de resultaten van de werkzaamheden voor de financiële, nalevingsgerichte en doelmatigheidscontroles van de ERK. Zij bevatten veel belangrijke informatie en aanbevelingen om het financiële beheer en de verantwoording in de EU in de programmeringsperiode 2014-2020 te verbeteren. Een aantal kernboodschappen wordt in dit jaarlijks activiteitenverslag herhaald.

2013 was ook een belangrijk jaar voor de ontwikkeling van onze instelling. Het was het eerste jaar waarin onze **nieuwe strategie voor 2013-2017** van toepassing was; die geeft richting aan de activiteiten van de Rekenkamer gedurende deze periode met als

doel om haar bijdrage aan de openbare verantwoordingsplicht van de EU zo waardevol mogelijk te maken. De strategie omvat tien belangrijke initiatieven om de strategie in actie om te zetten; deze moeten eind 2014 voltooid zijn. Op dit vlak is in 2013 aanzienlijke vooruitgang geboekt. De ERK ontwikkelde met name een **nieuw systeem voor de programmering van de werkzaamheden,** en de praktijk van doelmatigheidscontroles bij de ERK werd aan een onafhankelijke collegiale toetsing („**peer review**") onderworpen. Het team dat de „peer review" uitvoerde, zal zijn verslag in het eerste kwartaal van 2014 uitbrengen.

De reactie van de EU op de economische en financiële crisis omvatte in 2013 de instelling van een gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM) voor banken onder leiding van de Europese Centrale Bank (ECB) ter versterking van de Economische en Monetaire Unie. Daardoor wordt de rol van de ERK uitgebreid wat betreft het waarborgen dat de ECB verantwoording aflegt over het toezicht op kredietinstellingen. Deze en andere reacties van de EU op de bestaande financiële en staatsschuldencrisis hielden een aantal nieuwe wetgevingsmaatregelen in, evenals een herziening van het toezichtsysteem in de financiële sector en grootschalig internationaal ingrijpen om de getroffen landen te steunen. In reactie op deze nieuwe ontwikkelingen op EU-niveau besloot de ERK een speciaal projectteam op te richten om haar capaciteit op het gebied van controle van financieel en economisch bestuur van de EU te vergroten.

Om haar **35-jarig bestaan** luister bij te zetten, organiseerde de ERK twee evenementen voor haar leden, haar personeel en belanghebbenden die haar voorbereidingen op de toekomst onderstreepten. Het eerste evenement betrof een **conferentie op hoog niveau** over Europees bestuur en verantwoordingsplicht, waarop de president van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, sprak. De ERK opende ook officieel een **nieuw gebouw** bij haar kantoor in Luxemburg tijdens een ceremonie die werd opgeluisterd door Jean-Claude Juncker, de toenmalige premier van Luxemburg. Het nieuwe gebouw zal de teamgeest bevorderen doordat alle leden en al het personeel op één locatie kunnen samenwerken.

Hoewel de ERK in Luxemburg is gevestigd, reizen de controleteams voor hun werk overal naartoe waar EU-middelen worden uitgegeven, om het bewijs te verzamelen dat nodig is voor de productie van de verslagen van de ERK. In het jaarlijks activiteitenverslag 2013 wordt een overzicht gegeven van de controlebezoeken en de geproduceerde verslagen. Er wordt speciale aandacht besteed aan de controle door de ERK van **EU-steun aan de Palestijnse autoriteit**. Deze biedt een kleurrijk voorbeeld van wat de ERK moet doen om haar missie te volbrengen, en getuigt van de inzet en professionaliteit van het personeel van de ERK, op wiens deskundigheid en harde werk onze instelling en de burgers die zij dient, altijd kunnen rekenen.

Vítor Manuel da Silva Caldeira
President

2013 in het kort

Onze activiteiten

- **Jaarverslagen** over de EU-begroting en over de EOF's over het begrotingsjaar 2012 met verbeterde duidelijkheid en informatie.
- 50 gepubliceerde **specifieke jaarverslagen** over de EU-agentschappen, gedecentraliseerde organen en andere instanties over het begrotingsjaar 2012.
- 19 vastgestelde **speciale verslagen** over specifieke begrotingsterreinen of beheersthema's, van EU-steun aan de voedingsmiddelenindustrie tot EU-ontwikkelingshulp in Centraal-Azië.
- 6 **adviezen en andere output** met bijdragen inzake begrotingshervormingen, zoals de hervorming van verschillende EU-fondsen, het financieel reglement van toepassing op het Europees Ontwikkelingsfonds, de financiële regels die van toepassing zijn op de EU-begroting, en financiële steun voor politieke partijen en politieke stichtingen op Europees niveau.
- Organisatie van een **conferentie op hoog niveau** over Europees bestuur en verantwoordingsplicht, waarbij de president van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, aanwezig was.

Ons beheer

- Het eerste jaar van uitvoering van de **nieuwe strategie voor 2013-2017** die richting geeft aan de activiteiten van de Rekenkamer gedurende deze periode met als doel om de bijdrage van de instelling aan de openbare verantwoordingsplicht van de EU zo waardevol mogelijk te maken.
- De verdere ontwikkeling van het **personeelsbeleid**, de vermindering van het aantal formatieplaatsen en de voortgezette herschikking van posten naar kerntaken in de controle dankzij verbeteringen van de efficiëntie in de administratie versterken de capaciteit van de ERK om haar missie uit te voeren, verder.
- De officiële opening van het **K3-gebouw** en het samenbrengen van al het personeel op één locatie om nog efficiënter teamwerk te bevorderen.

K3-gebouw, deel van de vestiging van de ERK in Luxemburg

Onze activiteiten

Controleverslagen en adviezen

De drie belangrijkste producten van de Europese Rekenkamer zijn:

- **jaarverslagen**: deze omvatten voornamelijk de resultaten van de werkzaamheden voor de financiële en nalevingsgerichte controle van de begroting van de Europese Unie en de Europese Ontwikkelingsfondsen (EOF's). Daarnaast worden er afzonderlijk specifieke jaarverslagen uitgebracht over de EU-agentschappen, gedecentraliseerde organen en andere instellingen;
- **speciale verslagen**: deze worden gedurende het jaar uitgebracht en geven de resultaten weer van geselecteerde controles van specifieke begrotingsterreinen of beheersthema's. Dat betreft hoofdzakelijk doelmatigheidscontroles en er is in het algemeen meer dan een jaar voor nodig om ze af te ronden;
- **adviezen** over ontwerpwetgeving die van invloed is op het financieel beheer; en — op eigen initiatief van de ERK — **verklaringen en standpuntnota's** over andere kwesties.

Na een zeer intensief jaar in 2012 produceerde de ERK in 2013 opnieuw een groot aantal specifieke jaarverslagen en speciale verslagen. De jaarverslagen verschaffen een hogere mate van analytische informatie en de presentatie van de resultaten is verbeterd, waardoor een vergelijking tussen terreinen en in de tijd eenvoudiger wordt.

Aantal verslagen en adviezen	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jaarverslagen over de EU-begroting en EOF's	2	2	2	2	2	2
Specifieke jaarverslagen over de EU-agentschappen en gedecentraliseerde organen	29	37	40	42	50	50
Speciale verslagen	12	18	14	16	25	19
Adviezen en andere output	5	1	6	8	10	6
Totaal	48	58	62	68	87	77

De integrale tekst van alle controleverslagen en adviezen is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (http://eca.europa.eu).

Controlebezoeken in 2013

Hoewel het grootste deel van het controlewerk wordt gedaan ten kantore van de ERK in Luxemburg, leggen de controleurs ook controlebezoeken af aan instanties in de lidstaten en andere ontvangers van EU-middelen (waaronder de hoofdkantoren van internationale organisaties zoals de VN in Zwitserland). Deze bezoeken hebben tot doel **rechtstreeks controle-informatie** te verzamelen.

Controlebezoeken vinden normaliter plaats bij centrale en lokale **instanties** die betrokken zijn bij de verwerking, het beheer en de betaling van EU-middelen, alsmede bij de **eindbegunstigden** die deze ontvangen.

Controlebezoeken binnen de EU worden vaak afgelegd in samenwerking met de hoge controle-instanties van de betrokken lidstaten. De controleteams bestaan gewoonlijk uit twee of drie controleurs, en een controlebezoek kan enkele dagen tot twee weken in beslag nemen, naargelang van het soort controle en de reisafstand.

De frequentie en intensiteit van de controlewerkzaamheden in afzonderlijke lidstaten en begunstigde landen zijn afhankelijk van het soort controle en de steekproefresultaten. Daarom kan het aantal en de duur van de controlebezoeken per land en per jaar verschillen.

In 2013 besteedden de ERK-controleurs in totaal 6 619 dagen aan controles ter plaatse — 6 079 in de lidstaten en 540 buiten de EU — ter verkrijging van bewijsmateriaal in het kader van jaarlijkse, specifieke jaarlijkse en geselecteerde controletaken. Een vergelijkbaar aantal dagen werd doorgebracht bij de EU-instellingen en -organen in Brussel en Luxemburg.

EU-controleurs reizen per motorkonvooi van project naar project.

EU-controleurs besteedden
6 619 dagen
aan controles ter plaatse

Controledagen 2013

[1] Dit cijfer omvat niet de controlebezoeken aan de vele EU-instellingen, agentschappen en andere organen die in Brussel en Luxemburg gevestigd zijn.

Jaarverslag over de uitvoering van de EU-begroting over het begrotingsjaar 2012

Het merendeel van de financiële en nalevingsgerichte controlewerkzaamheden die de ERK in de loop van 2013 verrichtte, had betrekking op de uitvoering van de EU-begroting van 2012. Het daaruit resulterende **Jaarverslag 2012** is op 5 november 2013 gepubliceerd.

Het jaarverslag heeft tot **doel** bevindingen en conclusies te verstrekken die het Europees Parlement, de Raad en de burgers helpen de kwaliteit van het financieel beheer van de EU te beoordelen, alsmede nuttige aanbevelingen te doen ter verbetering. De negentiende jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaring (of „DAS") inzake de betrouwbaarheid van de EU-rekeningen en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen vormde de kern van het Jaarverslag 2012.

De benadering van de steekproefneming van verrichtingen was **bijgewerkt** voor het Jaarverslag 2012: alle verrichtingen worden nu bij alle uitgaventerreinen op eenzelfde grondslag onderzocht — op het moment dat de Commissie uitgaven heeft aanvaard en geregistreerd. Naar verwachting leidt dat ertoe dat de gecontroleerde populaties **van jaar tot jaar stabieler** zijn, aangezien ze niet meer beïnvloed zullen worden door de wisselende omvang van voorschotten. Het effect van deze standaardisatie van de steekproefbenadering van de ERK had een impact van 0,3 procentpunt op het geschatte foutenpercentage voor de begroting van 2012 als geheel.

EU-controleur controleert een systeem voor druppelbevloeiing op een landbouwbedrijf.

De kernboodschap van het Jaarverslag 2012

- De geconsolideerde rekeningen van de EU geven op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Unie, van de resultaten van haar verrichtingen, van haar kasstromen en van de veranderingen in de nettoactiva per 31 december 2012.
- Het geschatte **foutenpercentage voor de uitgaven uit de EU-begroting als geheel steeg in 2012 opnieuw, van 3,9 % tot 4,8 %**. Het geschatte **foutenpercentage stijgt sinds 2009 ieder jaar,** na een daling in de drie voorgaande jaren.
- *Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid* bleef het **meest foutgevoelige uitgaventerrein** met een geschat foutenpercentage van 7,9 %, gevolgd door *regionaal beleid, energie en vervoer* met een geschat foutenpercentage van 6,8 %.
- De **stijgingen in het geschatte foutenpercentage waren het grootst voor de uitgaventerreinen** *werkgelegenheid en sociale zaken, landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun* en *regionaal beleid, energie en vervoer.*
- Voor de meerderheid van de verrichtingen die op de terreinen onder gedeeld beheer fouten vertonen (bijv. *landbouw* en *cohesie*), **beschikten de autoriteiten van de lidstaten over voldoende informatie** om de fouten te kunnen opsporen en corrigeren.
- Het aanzienlijke gat tussen de kredieten voor vastleggingen en die voor betalingen leidde er in combinatie met een grote onderbesteding aan het begin van de huidige programmeringsperiode toe dat het equivalent van twee jaar en drie maanden aan niet-gebruikte vastleggingen (217 miljard euro eind 2012) is opgebouwd. Dat leidt tot **druk op de begroting voor betalingen**. Om deze situatie op te lossen, is het van essentieel belang dat de Commissie een plan maakt om te voorzien in de betalingsbehoeften op de middellange en lange termijn.
- Op veel terreinen van de EU-begroting is het wettelijk kader complex en is er sprake van te weinig **prestatiegerichtheid**. De voorstellen voor de programmeringsperiode 2014-2020 inzake landbouw en cohesie blijven voornamelijk gebaseerd op input (georiënteerd op uitgaven) en zijn daardoor nog steeds eerder nalevings- dan resultaatgericht.

4,8 % is
het geschatte foutenpercentage voor de EU-begroting

Jaarverslag over de Europese Ontwikkelingsfondsen voor 2012

De Europese Ontwikkelingsfondsen (EOF's) worden gefinancierd door de EU-lidstaten, maar worden beheerd buiten het kader van de EU-begroting en hebben een eigen financieel reglement. De Europese Commissie is verantwoordelijk voor de financiële uitvoering van de verrichtingen die worden gefinancierd met EOF-middelen.

Uit de EOF's wordt ontwikkelingshulp van de Europese Unie verstrekt aan de staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) en in landen en gebieden overzee (LGO), op basis van de Overeenkomst van Cotonou uit 2000. Bij de uitgaven staat de doelstelling van het terugdringen en uiteindelijk uitbannen van armoede centraal, overeenkomstig de doelstellingen van duurzame ontwikkeling en geleidelijke integratie van de ACS- en LGO-landen in de wereldeconomie. De overeenkomst is gebaseerd op de drie complementaire pijlers: ontwikkelingssamenwerking, economische en handelssamenwerking, en een politieke dimensie.

Het Jaarverslag 2012 van de ERK inzake de EOF's werd samen met het verslag over de EU-begroting gepubliceerd op 5 november 2013. Het bevatte de negentiende betrouwbaarheidsverklaring met betrekking tot de EOF's.

De ERK constateerde dat de rekeningen over 2012 een getrouw beeld gaven van de financiële situatie van de EOF's en van de resultaten van de verrichtingen en kasstromen. Naar schatting van de ERK was het meest waarschijnlijke foutenpercentage bij de EOF-uitgavenverrichtingen voor het begrotingsjaar 2012 3,0 %, hetgeen een daling inhoudt ten opzichte van de 5,1 % voor 2011.

De specifieke jaarverslagen over de EU-agentschappen, gedecentraliseerde organen en andere instanties voor 2012

In 2013 publiceerde de ERK 50 specifieke jaarverslagen betreffende de EU-agentschappen, gedecentraliseerde organen (zoals gemeenschappelijke ondernemingen) en andere instanties over het begrotingsjaar 2012. Zij zijn beschikbaar op de website van de ERK (http://eca.europa.eu). Op verzoek van de Raad stelde de ERK twee samenvattingen op van de jaarlijkse controles 2012: één betreffende de Europese agentschappen en andere organen, en één betreffende de Europese gemeenschappelijke ondernemingen voor onderzoek. Deze twee samenvattingen — die analyse en vergelijking gemakkelijker maken — werden gepresenteerd aan de voorzitter van het Europees Parlement, aan de Commissie begrotingscontrole (CONT) en aan de Raad Algemene Zaken.

EU-agentschappen en gedecentraliseerde organen zijn bij EU-wetgeving opgericht om specifieke taken te verrichten. Elk agentschap heeft zijn eigen opdracht, bestuur, directeur, personeel en begroting. Agentschappen zijn door de hele EU heen gevestigd en actief op vele terreinen, zoals veiligheid, beveiliging, gezondheid, onderzoek, financiën, migratie en reizen. Terwijl het financiële risico met betrekking tot agentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen relatief beperkt is in vergelijking met de totale EU-begroting, is het reputatierisico voor de Unie hoog: de zichtbaarheid van de agentschappen in de lidstaten is bijzonder groot en ze hebben een aanzienlijke invloed op beleid en besluitvorming en programma-uitvoering op gebieden die van zeer groot belang zijn voor de Europese burgers.

50
specifieke jaarverslagen over 2012

Alle 40 agentschappen en andere organen kregen een goedkeurende verklaring over de betrouwbaarheid van hun rekeningen over 2012. Bij alle agentschappen en andere organen op twee na waren de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen in alle materiële opzichten wettig en regelmatig. De ERK gaf een oordeel met beperking af voor het EIT (het Europees Instituut voor innovatie en technologie) en een verklaring van oordeelsonthouding voor Frontex (het Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen).

Alle zeven gemeenschappelijke ondernemingen hadden betrouwbare rekeningen voor 2012 opgesteld, maar drie kregen een oordeel met beperking van de ERK wat betreft de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen: Eniac (nano-elektronica), Artemis (ingebedde computersystemen) en IMI (het initiatief inzake innovatieve geneesmiddelen).

Europees Milieuagentschap, Kopenhagen, Denemarken.

Speciale verslagen in 2013

Naast haar jaarverslagen en specifieke jaarverslagen publiceert de ERK gedurende het jaar **speciale verslagen** over doelmatigheids- en nalevingsgerichte controles op specifieke begrotingsterreinen of door haar gekozen beheersthema's. De ERK selecteert en ontwerpt deze controletaken zodanig dat de impact ervan optimaal is en dat zij zo goed mogelijk gebruikmaakt van haar middelen. Geselecteerde controles betreffen aanzienlijke en ingewikkelde taken, en er is in het algemeen veel meer dan een jaar voor nodig om ze af te ronden (er wordt gestreefd naar 18 maanden).

Bij het selecteren van de onderwerpen neemt de ERK het volgende in overweging:

- de **risico's** voor de doelmatigheid of de conformiteit voor een bepaald ontvangsten- of uitgaventerrein;
- het **niveau** van de betrokken ontvangsten of uitgaven;
- het **tijd**sverloop sinds de vorige controle;
- aanstaande **ontwikkelingen** in de regelgeving;
- politieke en publieke **belangstelling**.

19
speciale verslagen vastgesteld in 2013

De belangrijkste stappen bij een geselecteerde doelmatigheids- of nalevingsgerichte controle

Vooronderzoek	Bepalen van het nut en de haalbaarheid van het controlevoorstel.
Controleplanning	Beschrijven van de reikwijdte, doelstellingen, aanpak, methodologie en het tijdschema van de controle.
Veldwerk	Multidisciplinaire teams verzamelen bewijsmateriaal ter plaatse op het hoofdkantoor van de Commissie en in lidstaten of begunstigde staten.
Analyse van bevindingen	Feiten door de gecontroleerden laten bevestigen en bewijsmateriaal gebruiken om te komen tot conclusies over de controledoelstellingen.
Verslag opstellen	Duidelijke, gestructureerde presentatie van de belangrijkste bevindingen en conclusies. Opstellen van aanbevelingen.
Doornemen	Doornemen van het verslag met de gecontroleerde.
Vaststelling	Vaststelling van het verslag.
Publicatie	Publicatie van het speciaal verslag in 23 officiële talen, vergezeld van de antwoorden van de gecontroleerde.

Korte samenvattingen van de 19 speciale verslagen die de ERK in 2013 heeft vastgesteld, worden op de volgende bladzijden gepresenteerd onder de desbetreffende rubrieken van het financieel kader — de meerjarenbegroting van de EU.

Alle speciale verslagen zijn integraal in 22 talen van de EU (23 voor de verslagen die zijn vastgesteld na de toetreding van Kroatië) gepubliceerd op de website van de ERK (*http://eca.europa.eu*) en verkrijgbaar via de EU Bookshop.

Duurzame groei

Duurzame groei is gericht op groei en banen en bestrijkt twee gebieden:

Concurrentiekracht omvat financiering voor onderzoek en technologische ontwikkeling, verbinding van Europa door middel van EU-wijde netwerken, onderwijs en opleiding, bevordering van het concurrentievermogen in een volledig geïntegreerde interne markt, de sociale agenda en nucleaire ontmanteling. De EU-begroting ter bevordering van concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid beliep 89,4 miljard euro voor 2007-2013, ofwel 9,2 % van de EU-begroting; bijna twee derde van dat geld wordt besteed aan onderzoek en ontwikkeling.

Cohesie voor groei en werkgelegenheid heeft met name betrekking op het cohesiebeleid, dat ten uitvoer wordt gebracht door fondsen die welbepaalde activiteitenterreinen bestrijken, waaronder het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds (CF). De middelen worden onder gedeeld beheer uitgegeven door de Commissie en de EU-lidstaten. De geplande EU-uitgaven voor cohesie voor 2007-2013 bedroegen 348,4 miljard euro, 35,7 % van de totale EU-begroting.

In de loop van 2013 stelde de ERK op dit terrein de volgende speciale verslagen vast:

- **De uitvoering van het zevende kaderprogramma voor onderzoek** (2/2013) — Beoordeeld werd of de Commissie had gezorgd voor een doelmatige uitvoering van KP7. De controle had betrekking op de regels voor deelname, de processen van de Commissie en de opzet van twee nieuwe instrumenten, en de uitkomsten ervan zijn waarschijnlijk niet alleen van nut voor de resterende looptijd van KP7, maar ook voor de operationele opzet van het nieuwe kaderprogramma voor onderzoek, Horizon 2020. De ERK concludeerde dat de Commissie een aantal vereenvoudigingen voor de regels voor deelname aan FP7 heeft doorgevoerd en erin is geslaagd in enkele gevallen de bepalingen voor KP7 aan te laten sluiten op de praktijk van de begunstigden, maar in de toekomst moet op dat vlak nog meer worden gedaan. Het procesontwerp, de verbeteringsactiviteiten en de beheersinformatie van KP7 zijn drie gebieden waarop de Commissie een goed beheer voert, maar voor de instrumenten en middelen is dat in mindere mate het geval.

De verwerkingsduur voor de toekenning van subsidies is weliswaar verkort, maar benaderde pas in 2012 de negen maanden. Tijdens de controle is gewezen op goede praktijken voor een verdere verkorting van de subsidietoekenningstermijn. De kwaliteitscontroles voor de selectie en de follow-up van projecten functioneren goed. Het financiëlecontrolemodel van KP7 houdt echter onvoldoende rekening met het risico op fouten. Dat betekent dat KP7-onderzoekers met een laag risico te vaak worden gecontroleerd.

KP7 is een van de belangrijkste instrumenten waarmee de EU onderzoek financiert. Het programma moet het concurrentievermogen van de industrie versterken en voorzien in de onderzoeksbehoeften van overig EU-beleid. Het bestrijkt de periode 2007-2013 en het totale budget hiervoor bedraagt ruim 50 miljard euro. Het grootste deel daarvan wordt door de Commissie of haar uitvoerende agentschappen verdeeld in de vorm van subsidies.

- **Hebben de Marco Polo-programma's op doeltreffende wijze verkeer van de weg gehouden?** (3/2013) — Beoordeeld werd of de planning en het beheer van en het toezicht op de programma's door de Commissie zodanig was dat de doeltreffendheid ervan optimaal was, en of de gefinancierde projecten doeltreffend waren. De controlewerkzaamheden waren hoofdzakelijk op het programmaniveau gericht en omvatten de analyse van effectbeoordelingen, evaluaties en enquêteresultaten, onderzoek van beoordelingen van projectvoorstellen, controles van het toezicht op gesloten subsidieovereenkomsten aan de hand van stukken en een enquête naar de nationale steunregelingen onder leden van het comité voor het Marco Polo-programma (MP). Uit de controle bleek dat er niet genoeg relevante projectvoorstellen werden ingediend omdat de omstandigheden op de markt en de programmaregels marktdeelnemers weerhielden van deelname aan de regeling. De duurzaamheid van de helft van de gecontroleerde projecten was beperkt. Een van de belangrijkste bevindingen van de controle was dat er ernstige aanwijzingen van „buitenkanseffect" waren — projecten die ook zonder EU-steun doorgang zouden hebben gevonden.

  Sinds 2003 worden uit de programma's Marco Polo I en II vervoerdienstprojecten gefinancierd die erop gericht zijn vrachtvervoer te verschuiven van de weg naar het spoor, de binnenvaart en de korte vaart. De programma's zijn onderdeel van de vervoersbeleidsdoelstelling van de EU om alternatieven voor puur wegvervoer van vracht te ontwikkelen.

Marco Polo stimuleert gebruikmaking van de korte vaart.

Deze algemeen aanvaarde doelstelling is erop gericht het internationale vrachtvervoer over de weg te beperken en zo de milieuprestaties van het vrachtvervoer te verbeteren, de congestie te verminderen en de verkeersveiligheid te verhogen.

- **Worden de EU-cohesiebeleidsmiddelen voor wegen goed besteed?** (5/2013) — Beoordeeld werd of de doelstellingen van wegeninfrastructuurprojecten in het kader van het cohesiebeleid van de EU tegen een redelijke kostprijs werden verwezenlijkt. Bij de controle werd gekeken naar 24 gecofinancierde wegenbouwprojecten in Duitsland, Griekenland, Polen en Spanje, waarvan de waarde in totaal meer dan 3 miljard euro beliep. Dat waren de vier lidstaten met de hoogste toewijzingen van cohesiebeleidsfinanciering voor wegen in de periode 2000-2013; ze ontvingen ongeveer 62 % van alle EU-cofinanciering voor wegen. De controle had betrekking op autosnelwegen (tien projecten), autowegen (tien projecten) en gewone tweebaanshoofdwegen (vier projecten). Uit de controle bleek dat alle gecontroleerde projecten leidden tot een vergroting van de capaciteit en een verbetering van de kwaliteit van het wegennet, alsmede tot besparingen op de reistijd en verbetering van de verkeersveiligheid. De doelstellingen op het gebied van economische ontwikkeling waren echter niet meetbaar en er zijn geen gegevens beschikbaar over de impact van de projecten op de lokale of nationale economie. De werkelijke economische levensvatbaarheid — berekend aan de hand van een kosten-batenverhouding op basis van de werkelijke kosten en het werkelijke gebruik — bleef voor de helft van de projecten aanzienlijk achter bij de veronderstellingen (significant lagere kosten en/of meer verkeer) uit de planningsfase. De controleurs constateerden dat als gevolg van te optimistische verkeersprognoses de gemiddelde kosten per km in verhouding tot de verkeersintensiteit bij de gecontroleerde wegenbouwprojecten in Spanje viermaal hoger lagen dan in Duitsland, en dat ze voor Polen en Griekenland het midden hielden tussen de twee uitersten. Het gekozen wegtype was vaak niet het meest geschikt voor het verkeer dat er gebruik van maakte; de voorkeur ging uit naar autosnelwegen in gevallen waarin autowegen (die 43 % goedkoper zijn) de verkeersproblemen hadden kunnen oplossen. De ERK deed de aanbeveling dat lidstaten internationale concurrentie bij bouwprojecten moesten waarborgen en hun aanbestedingsprocedures moesten richten op het verkrijgen van de goedkoopste offertes.

De EU heeft voor de periode 2000-2013 ongeveer 65 miljard euro van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds toegewezen aan de cofinanciering van de aanleg en renovatie van wegen.

- **Heeft het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering Europese meerwaarde gehad voor de herintegratie van ontslagen werknemers?** (7/2013) — Beoordeeld werd of het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EGF) er op doeltreffende wijze mede voor gezorgd heeft dat ontslagen werknemers zo spoedig mogelijk naar de arbeidsmarkt konden terugkeren. De controleurs constateerden dat aan de meeste in aanmerking komende werknemers persoonlijke en goed gecoördineerde hulp was aangeboden, maar dat alle gecontroleerde gevallen inkomensondersteunende maatregelen omvatten die de lidstaten zelf ook zouden hebben betaald. In alle onderzochte gevallen vertegenwoordigde inkomensondersteuning 33 % van de vergoede kosten. Bovendien waren er geen toereikende gegevens beschikbaar om te meten hoe doeltreffend het fonds is geweest om ontslagen werknemers weer aan het werk te helpen.

Het EGF was opgezet om op korte termijn en op ad-hocnoodsituaties te reageren. De steun omvat scholing, steun bij de oprichting van een eigen onderneming, coaching en arbeidsbemiddeling. Het fonds draagt voor 50 % tot 65 % bij aan de financiering van maatregelen; het resterende gedeelte wordt opgebracht door de lidstaat in kwestie. Het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering keerde tussen maart 2007 en december 2012 meer dan 600 miljoen euro uit aan werknemers die werkloos waren geworden door massaontslagen die het gevolg waren van veranderingen in de wereldhandelspatronen.

Het EGF ondersteunt werknemers die werkloos zijn geworden.

- **Evaluatie van de „single audit" en van het vertrouwen van de Commissie in het werk van de nationale auditautoriteiten op het gebied van cohesie** (16/2013) — Beoordeeld werd in welke mate de Commissie voor haar eigen zekerheid kan vertrouwen op het werk van nationale auditautoriteiten op het gebied van regionaal beleid; tevens werd de toepassing van het „single audit"-model door de Commissie tot eind 2012 geëvalueerd. Met name onderzocht de ERK of de Commissie behoorlijk gebruik had gemaakt van de informatie van nationale auditautoriteiten en had gezorgd voor een consistente controleaanpak door haar richtsnoeren en ondersteuning van auditautoriteiten. Ook analyseerden de EU-controleurs de kosten van de versterkte controleregelingen die in de programmeringsperiode 2007-2013 werden ingevoerd.

Met „single audit" wordt beoogd dubbel controlewerk te vermijden en de totale kosten voor controle en audit op het niveau van de lidstaten en de Commissie te beperken. Tevens is het de bedoeling de administratieve last voor de gecontroleerde te verminderen. De ERK schat dat de lidstaten in de periode 2007-2013 ongeveer 860 miljoen euro hebben uitgegeven voor de controle van het regionaal beleid van de EU. Dat komt neer op 0,2 % van de totale begroting voor regionaal beleid.

Instandhouding en beheer van de natuurlijke hulpbronnen

De EU heeft een uitgebreide beleidsverantwoordelijkheid voor landbouw en plattelandsontwikkeling, visserij en het milieu. De geplande uitgaven voor 2007-2013 bedroegen 413,1 miljard euro, ofwel 42,3 % van de totale EU-begroting.

Drie kwart van het geld wordt besteed aan rechtstreekse betalingen aan landbouwers en ondersteuning van landbouwmarkten door middel van het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) — de „eerste pijler" van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Nog eens een vijfde van de uitgaven gaat naar EU-steun voor plattelandsontwikkeling (PO) die wordt gefinancierd uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo), de „tweede pijler" van het GLB. Landbouw en plattelandsontwikkeling vallen onder gedeeld beheer van de Commissie en de lidstaten.

In de loop van 2013 stelde de ERK op dit terrein de volgende speciale verslagen vast:

- **Was de EU-steun aan de voedselverwerkende industrie doeltreffend en doelmatig in het verhogen van de toegevoegde waarde van landbouwproducten?** (1/2013) — Beoordeeld werd of de maatregel zo was opgezet en uitgevoerd dat er werd gezorgd voor een doelmatige financiering van projecten die gericht zijn op duidelijk vastgestelde behoeften, en of de maatregel zodanig werd gemonitord en geëvalueerd dat de resultaten ervan konden worden aangetoond. De ERK constateerde dat de projecten veelal de financiële prestaties van de betrokken ondernemingen verbeterden, en dat een aantal van de gecontroleerde projecten kan leiden tot enige toegevoegde waarde. Dat kon echter niet worden toegeschreven aan de opzet van de maatregel of de door de lidstaten gehanteerde selectieprocedures. Er was onvoldoende bewijs om aan te tonen dat de gesteunde ondernemingen een subsidie nodig hadden, of het was onduidelijk welke specifieke beleidsdoelstellingen met de subsidie moesten worden gerealiseerd. De ERK concludeerde dat de steun niet systematisch was gericht op projecten die doeltreffend en doelmatig de toegevoegde waarde van landbouwproducten verhoogden.

  In het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden subsidies op grond van het EU-plattelandsontwikkelingsbeleid beschikbaar gesteld aan bedrijven die landbouwproducten verwerken en afzetten via de maatregel „verhoging van de toegevoegde waarde van land- en bosbouwproducten", die erop gericht is het concurrentievermogen van de land- en bosbouw te verbeteren. Voor de periode 2007-2013 was in het EU-budget 5,6 miljard euro uitgetrokken voor deze steun. Deze middelen werden aangevuld met nationale uitgaven, waarmee de overheidsfinanciering in totaal uitkwam op 9 miljard euro.

- **Hebben de lidstaten en de Commissie kosteneffectiviteit bereikt met de maatregelen ter diversificatie van de plattelandseconomie?** (6/2013) — Beoordeeld werd of de maatregelen zodanig waren ontworpen en uitgevoerd dat deze op doeltreffende wijze bijdroegen aan de groei en werkgelegenheid, en of de meest doeltreffende en efficiënte projecten werden geselecteerd voor financiering. Tevens beoordeelde de ERK of de beschikbare toezicht- en evaluatiegegevens tijdig betrouwbare en volledige informatie opleverden over de resultaten van de maatregelen. Uit de controle bleek dat de Commissie en de lidstaten met de maatregelen ter diversificatie van de plattelandseconomie in het algemeen slechts beperkte kosteneffectiviteit hadden bereikt, daar de steun niet systematisch werd gericht op de projecten die met de meeste waarschijnlijkheid de doelstellingen van de maatregelen zouden verwezenlijken.

  De EU-uitgaven voor plattelandsontwikkeling ter diversificatie van de plattelandseconomie zijn gericht op het aanpakken van geïdentificeerde problemen in plattelandsgebieden zoals ontvolking, geringe economische mogelijkheden en werkloosheid. De middelen worden verstrekt aan mensen en plattelandsondernemingen voor projecten die groei, werkgelegenheid en duurzame ontwikkeling helpen ondersteunen. Voor deze maatregelen was

over de periode 2007-2013 een bedrag van 5 miljard euro aan EU-uitgaven gepland.

- **Steun voor de verbetering van de economische waarde van bossen uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling** (8/2013) — Beoordeeld werd of plattelandsontwikkelingssteun voor de verbetering van de economische waarde van bossen doelmatig en doeltreffend wordt beheerd. De controle bestreek zowel de Commissie als geselecteerde lidstaten (Spanje (Galicië), Italië (Toscane), Hongarije, Oostenrijk en Slovenië), die goed waren voor meer dan 50 % van de in totaal gedeclareerde uitgaven. De controle bracht tekortkomingen in het ontwerp van de maatregel aan het licht die de succesvolle uitvoering ervan aanzienlijk belemmeren: op het niveau van de Commissie was de situatie in de bosbouwsector in de EU niet specifiek geanalyseerd, waarmee het voorstel voor specifieke financiële steun ter verbetering van de economische waarde van bossen van particuliere eigenaren of gemeenten had kunnen worden onderbouwd. Essentiële kenmerken van de maatregel werden bovendien niet beschreven in de wettelijke bepalingen, in het bijzonder de betekenis van de „economische waarde van bossen" en van een „bosbouwbedrijf". De door de lidstaten vastgestelde omvang van landbouwbedrijven waarboven een bosbeheersplan verplicht is, loopt nogal uiteen.

De ERK constateerde dat slechts een klein aantal van de gecontroleerde projecten een aanzienlijke verbetering van de economische waarde van bossen bewerkstelligde door ofwel de waarde van de grond te verhogen (aanleg van bospaden en -wegen), ofwel de waarde van de houtbestanden (bosbouwkundige activiteiten zoals snoeien en uitdunnen).

In totaal werd in de periode 2007-2013 aan de maatregel steun ad 535 miljoen euro toegewezen.

Bossen en andere beboste grond maken 40 % uit van de totale grondoppervlakte van de EU.

- **Gemeenschappelijk landbouwbeleid: is de specifieke steun die in het kader van artikel 68 van Verordening (EG) nr. 73/2009 van de Raad wordt verleend, goed opgezet en wordt deze goed uitgevoerd?** (10/2013) — Beoordeeld werd of de invoering van de steun waarin artikel 68 voorziet en de wijze waarop deze in 2010 en 2011 ten uitvoer werd gelegd (regelingen voor beheer en controle) strookten met het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), of de steun noodzakelijk en relevant was, en of er een adequaat controlesysteem was bij de uitvoering ervan. Uit de controle bleek dat het kader dat is opgezet om te waarborgen dat deze steun enkel *in duidelijk omschreven gevallen* zou worden verstrekt, ontoereikend is. De Commissie kon weinig controle uitoefenen over de rechtvaardiging voor dergelijke gevallen en de lidstaten beschikten over een ruime discretionaire bevoegdheid bij het verrichten van deze betalingen. De Commissie kon in de meeste gevallen geen juridisch bindende maatregelen nemen en de lidstaten waren enkel verplicht de Commissie in kennis te stellen van de besluiten die ze namen. Als gevolg daarvan strookte de uitvoering van artikel 68 niet altijd volledig met het GLB en bestond er onvoldoende bewijs dat de ingevoerde maatregelen altijd noodzakelijk of relevant waren wat betreft de behoefte eraan, de doeltreffendheid ervan en de beschikbaar gestelde steunniveaus. De controle bracht ook aan het licht dat de uitvoering van de steunmaatregelen in het kader van artikel 68 verschillende tekortkomingen kende, zoals gebreken in de beheers- en controlesystemen die waren opgezet om te waarborgen dat de bestaande maatregelen correct ten uitvoer werden gelegd. Dat gold evenzeer voor de systemen voor beheer, administratieve controles en controles ter plaatse, soms ondanks toch al hoge beheers- en controlelasten.

  Bij de invoering van de bedrijfstoeslagregeling in 2003 mochten de lidstaten tot 10 % van hun nationale maxima in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) bestemmen om specifieke steun uit te betalen en mochten ze, meer in het bijzonder, bepaalde aan productie gekoppelde steunmaatregelen voor landbouwers blijven toepassen. Deze specifieke steun werd uitgebreid op grond van artikel 68 van Verordening (EG) nr. 73/2009, waarin het aantal doelstellingen of activiteiten waarvoor steun kon worden toegekend, werd verhoogd. De totale begroting voor de periode 2010-2013 bedroeg 6,4 miljard euro.

- **Kunnen de Commissie en de lidstaten aantonen dat het aan plattelandsontwikkelingsbeleid toegewezen EU-budget goed besteed is?** (12/2013) — Beoordeeld werd of er duidelijk is gesteld wat men met de middelen voor plattelandsontwikkeling wil bereiken, of er betrouwbare informatie bestaat die aantoont wat er met de uitgaven is verwezenlijkt en hoe doelmatig dat is gebeurd. Essentieel in dat verband is een toezicht- en evaluatiesysteem, ook bekend als het gemeenschappelijke toezicht- en evaluatiekader. Uit de controle werd geconcludeerd dat de Commissie en de lidstaten niet voldoende hebben aangetoond wat er is bereikt op het gebied van de doelstellingen voor plattelandsontwikkelingsbeleid en dat de zekerheid ontbreekt dat het EU-budget voor plattelandsontwikkeling goed is besteed.

  De EU heeft bijna 100 miljard euro toegekend om de doelstellingen inzake plattelandsontwikkeling in de financiële periode 2007-2013 te verwezenlijken. De lidstaten hebben ook 58 miljard euro aan nationale middelen uitgetrokken voor de cofinanciering van hun programma's voor plattelandsontwikkeling (POP's). De lidstaten ontwikkelen de POP's. Nadat die programma's door de Commissie zijn goedgekeurd, worden zij door de lidstaten uitgevoerd.

- **Is het onderdeel Milieu van het LIFE-programma doeltreffend geweest?** (15/2013) — Beoordeeld werd of het ontwerp en de uitvoering van het onderdeel Milieu heeft bijgedragen tot de doeltreffendheid van het programma. Bij de controle van tussen 2005 en 2010 gefinancierde projecten bezochten de EU-controleurs de relevante diensten van de Commissie en vijf lidstaten die behoren tot de grootste begunstigden van LIFE (Duitsland, Spanje, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk), die 55 % van het LIFE-budget en 15 % van de projecten vertegenwoordigen. De ERK constateerde dat het onderdeel LIFE-Milieu over het algemeen niet doeltreffend werkte omdat het niet voldoende degelijk was ontworpen en uitgevoerd.

  Het huidige LIFE-programma beschikt over een gemiddeld jaarbudget van 239 miljoen euro voor projectfinanciering — minder dan 1,5 % van de geraamde totale EU-bestedingen op milieugebied. Dat is een bescheiden budget voor een ambitieuze doelstelling: bijdragen tot de ontwikkeling, actualisering en uitvoering van EU-milieubeleid en wetgeving. Ongeveer 50 % van dat budget, ofwel 120 miljoen euro, is bestemd voor het programma-onderdeel LIFE-Milieu. De andere helft wordt gebruikt voor de financiering van de twee andere onderdelen, LIFE-Natuur en LIFE-Informatie.

- **De betrouwbaarheid van de resultaten van de verificaties van de landbouwuitgaven door de lidstaten** (18/2013) — Beoordeeld werd de betrouwbaarheid van de statistische verslagen van de lidstaten met de resultaten van hun administratieve controles en controles ter plaatse. De betaalorganen van de lidstaten voeren administratieve controles uit op steunaanvragen teneinde de subsidiabiliteit ervan na te gaan. Zij voeren ook steekproefcontroles ter plaatse uit bij aanvragers. Aan het licht gebrachte fouten geven aanleiding tot beperkingen van het steunbedrag dat wordt uitbetaald aan de aanvrager. De lidstaten brengen jaarlijks verslag uit aan de Commissie over de resultaten van die controles; op basis daarvan berekent de Commissie een restfoutenpercentage waarmee het niveau van de aanwezige onregelmatigheden in de betalingen na uitvoering van alle controles wordt geschat. De statistische deugdelijkheid van het restfoutenpercentage viel ook binnen de reikwijdte van de controle. Uit deze en vorige controles van de ERK en uit de controles van de Commissie blijkt dat de bestaande systemen voor administratieve controles en controles ter plaatse slechts gedeeltelijk doeltreffend zijn, hetgeen in belangrijke mate de betrouwbaarheid van de door de lidstaten aan de Commissie verstrekte informatie ondermijnt.

  De Commissie deelt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het GLB met de lidstaten. De landbouwuitgaven worden zodoende beheerd en uitbetaald door de nationale of regionale betaalorganen, die verslag uitbrengen aan de Commissie. Door de lidstaten aangewezen onafhankelijke certificerende instanties certificeren de jaarrekeningen van de betaalorganen en de kwaliteit van de door de organen opgezette controlesystemen bij de Commissie.

De EU als mondiale partner

De EU-activiteiten op het terrein van externe betrekkingen zijn gericht op uitbreiding, de versterking van stabiliteit, veiligheid en welvaart in haar omgeving; actief streven naar duurzame ontwikkeling op internationaal niveau en maatregelen ter bevordering van mondiaal politiek bestuur en ter waarborging van de strategische veiligheid en de veiligheid van de burger.

De EU heeft 55,9 miljard euro uitgetrokken voor deze doelstellingen in de periode 2007-2013, hetgeen neerkomt op 5,7 % van de totale begroting. De meeste uitgaven worden rechtstreeks beheerd door de Commissie vanuit haar hoofdkantoor of via haar delegaties. Een deel van de steun wordt ook in gedeeld beheer met internationale organisaties uitgevoerd.

In de loop van 2013 stelde de ERK op dit terrein de volgende speciale verslagen vast:

- **EU-samenwerking met Egypte op het gebied van bestuur** (4/2013) — Beoordeeld werd of de Europese Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) de EU-steun ter verbetering van het bestuur in Egypte vóór en na de opstand van 2011 doeltreffend beheerden. In het algemeen waren de EDEO en de Commissie niet in staat de EU-steun ter verbetering van het bestuur in Egypte doeltreffend te beheren. Vóór de opstand nam de Commissie een groot aantal kwesties op het gebied van mensenrechten en democratie op in het actieplan EU-Egypte in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid, maar toch slaagde zij er niet in enige vooruitgang te bewerkstelligen. Hoewel aanzienlijke financiering werd verstrekt door middel van begrotingssteun, was dit instrument niet doeltreffend in het bevorderen van het beheer van overheidsfinanciën. Een gebrek aan begrotingstransparantie, een ondoeltreffende controlefunctie en wijdverbreide corruptie vormen belangrijke tekortkomingen in Egypte die nog moeten worden aangepakt. Bij de ENB-evaluatie na de opstand werd nagelaten de rechten van vrouwen en minderheden sterk te benadrukken.

  De EU kende Egypte ongeveer 1 miljard euro aan steun toe voor de periode 2007-2013. Aangezien meer dan de helft van dat bedrag via de schatkist van Egypte werd verstrekt, door middel van het steuninstrument dat bekend staat als begrotingssteun, werd er in hoge mate vertrouwd op het beheer van overheidsfinanciën in het land.

- **De directe financiële steun van de Europese Unie aan de Palestijnse Autoriteit** (14/2013) — Zie „Een doelmatigheidscontrole in detail".

Meisjes op school in Egypte.

Een doelmatigheidscontrole in detail

De directe financiële steun van de Europese Unie aan de Palestijnse Autoriteit

Ziekenhuis in Gaza waar de dokters rechtstreekse begunstigden waren van Pegase-DSF.

De ogen van de wereld zijn al vele jaren gericht op het Israëlisch-Palestijnse vredesproces. De Europese Unie vormt hierop geen uitzondering. Als een van de belangrijkste mondiale spelers in de regio verschaft de EU aanzienlijke bijstand aan het bezette Palestijnse gebied. Zij heeft sinds 1994 meer dan 5,6 miljard euro uitgegeven ter ondersteuning van haar algemene doelstelling, het helpen vormen van twee staten als oplossing om het Israëlisch-Palestijnse conflict te beëindigen. Sinds 2008 is haar grootste programma in het bezette Palestijnse gebied „Pegase Directe Financiële Steun (DFS)", dat tussen 2008 en 2012 ongeveer 1 miljard euro aan financiering verstrekte. Het programma moet de Palestijnse Autoriteit (PA) helpen om haar verplichtingen tegenover ambtenaren, gepensioneerden en kwetsbare gezinnen na te komen, om essentiële openbare diensten te verlenen en de overheidsfinanciën te verbeteren.

De ERK verrichtte een doelmatigheidscontrole van deze steun. De controleurs verrichtten hun werkzaamheden tussen 1 juli en 31 december 2012 en verzamelden controle-informatie door middel van controle op stukken en gesprekken, en als belangrijkste door middel van een reis naar Oost-Jeruzalem, de Westelijke Jordaanoever (Ramallah, Nablus, Jericho en Tulkarem) en Gaza om gesprekken te voeren bij het Bureau van de EU-vertegenwoordiger, met individuele begunstigde instanties en vertegenwoordigers van de PA, internationale donoren, accountantskantoren en plaatselijke ondernemingen. De controleurs ontmoetten ook leraren, dokters en kwetsbare gezinnen die rechtstreekse begunstigden waren van Pegase-DFS. Door de specifieke omgeving kwamen de controleurs in uitdagende omstandigheden terecht waarin zij vertraging opliepen, specifieke veiligheidsmachtigingen nodig hadden, en in gepantserde voertuigen en onder begeleiding van bewapende beveiligingsdiensten werden vervoerd.

De controle had tot doel te beoordelen hoe goed de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en de Commissie de Pegase-DFS aan de PA hadden beheerd. De controle was gericht op het ontwerp en de uitvoeringsregelingen, de behaalde resultaten en de duurzaamheid ervan.

De controleurs kwamen tot de conclusie dat de Commissie en de EDEO erin waren geslaagd de directe financiële steun voor de PA uit te voeren onder moeilijke omstandigheden, maar dat een aantal aspecten van de huidige aanpak steeds meer toe was aan ingrijpende herziening, met name omdat de duurzaamheid twijfelachtig was. De ERK is van oordeel dat de PA moet worden aangemoedigd om meer hervormingen door te voeren, met name in verband met de openbare dienst. Tegelijk moet een manier worden gevonden om Israël er meer bij te betrekken en het te bewegen tot de nodige maatregelen om de doeltreffendheid van Pegase-DFS te helpen verzekeren.

Het programma heeft sterk bijgedragen tot de dekking van de loonkosten van de PA, maar doordat het aantal begunstigden stijgt en de financiering van Pegase-DFS door andere donoren daalt, kende de betaling van de lonen door de PA in 2012 ernstige vertraging, waardoor onrust ontstond bij de Palestijnse bevolking.

Pegase-DFS heeft bijgedragen tot essentiële openbare dienstverlening, maar wegens de politieke situatie werd een aanzienlijk aantal ambtenaren in Gaza betaald zonder dat zij werkten of enige openbare dienst verleenden. De Commissie en de EDEO hebben dat probleem niet voldoende aangepakt.

Ondanks de ruime omvang van de financiering uit Pegase-DFS kende de PA in 2012 een ernstig begrotingstekort, waardoor ook de hervorming van het beheer van overheidsfinanciën in het gedrang dreigde te komen. Uiteindelijk kan de bedreiging van de financiële levensvatbaarheid van de PA in aanzienlijke mate worden toegeschreven aan de talrijke door de regering van Israël opgeworpen hinderpalen voor de economische ontwikkeling van het bezette Palestijnse gebied; deze belemmeringen ondermijnen dus ook de doeltreffendheid van Pegase-DFS.

Op basis van deze bevindingen deed de ERK een reeks aanbevelingen aan de EDEO en de Commissie. Deze omvatten het versterken van de programmering van toekomstige Pegase-DFS, het verlagen van de administratieve kosten door openbare aanbestedingen toe te passen bij contracten voor het beheer van en toezicht op Pegase-DFS, het vereenvoudigen van het beheersysteem voor Pegase-DFS, het toepassen van conditionaliteit bij latere Pegase-DFS (met name door de steun te koppelen aan concrete vorderingen van de PA bij de hervorming van het ambtenarenapparaat en de hervorming van het beheer van de overheidsfinanciën), en het beëindigen van de financiering van de lonen en pensioenen voor ambtenaren in Gaza uit Pegase-DFS, en de middelen in plaats daarvan besteden aan de Westelijke Jordaanoever.

Tot slot beval de ERK aan dat de EDEO en de Commissie in overleg met de hele donorgemeenschap en in het kader van een bredere samenwerking tussen de EU en Israël samen met dat land moesten onderzoeken welke maatregelen Israël moet treffen om Pegase-DFS doeltreffender te maken.

Bij zijn publicatie kreeg het verslag veel aandacht in de politiek en in de media. In de media haalde het de krantenkoppen van grote internationale kranten, werd er aandacht aan besteed op televisie en leidde het tot discussies in Europa, het Midden-Oosten, Azië, Noord- en Zuid-Amerika, Oceanië en de blogosfeer.

Het verslag werd gepresenteerd aan het Europees Parlement, dat de conclusies en aanbevelingen van de ERK volledig onderschreef. Het Parlement verzocht de EDEO en de Commissie met klem om de noodzakelijke maatregelen te nemen om de steunverlening aan de PA te verbeteren.

Controleteam (van links naar rechts): Francis Joret, Fabrice Mercade, ERK-lid Hans Gustaf Wessberg, Jana Hošková en Svetoslav Hristov.

- **EU-steun voor bestuur in de Democratische Republiek Congo** (9/2013) — Beoordeeld werd of de EU-steun voor bestuur aan de behoeften beantwoordde en of de verwachte resultaten werden gerealiseerd; ook werd beoordeeld of de Commissie bij het opzetten van EU-programma's voldoende rekening heeft gehouden met de onstabiliteit van de Democratische Republiek Congo (DRC). De controle betrof de EU-steun voor het verkiezingsproces, de hervorming van de veiligheidssector (justitie en politie), de hervorming van het beheer van de overheidsfinanciën en de decentralisatie tijdens de periode 2003 tot en met 2011. Naar aanleiding van de controle werd geconcludeerd dat de doeltreffendheid van de EU-bijstand voor bestuur in de DRC beperkt is. EU-steun voor bestuur. De EU-steun wordt verleend in het kader van een over het algemeen deugdelijke samenwerkingsstrategie, is gericht op de voornaamste behoeften van het land op het gebied van bestuur en heeft enige resultaten bereikt. De vorderingen zijn echter traag, ongelijk en over het geheel genomen beperkt. Minder dan de helft van de programma's heeft de meeste van de verwachte resultaten opgeleverd of zal dat waarschijnlijk doen. Duurzaamheid is in de meeste gevallen een onrealistische verwachting.

  Behoorlijk bestuur is een fundamentele Europese waarde en een essentieel onderdeel van de EU-ontwikkelingssamenwerking met derde landen. Sinds de hervatting van de structurele samenwerking met de DRC heeft de EU tussen 2003 en 2011 ongeveer 1,9 miljard euro aan steun verstrekt en zij is daarmee een van de voornaamste ontwikkelingspartners van het land.

- **EU-ontwikkelingssteun aan Centraal-Azië** (13/2013) — Beoordeeld werd hoe de Commissie en de EDEO de ontwikkelingssteun aan de Centraal-Aziatische republieken (Kazachstan, Kirgizië, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan) hebben gepland en beheerd tussen 2007 en 2012. Tijdens de controle is vastgesteld dat de Commissie en de EDEO aanzienlijke inspanningen hadden geleverd om in moeilijke omstandigheden het programma voor EU-ontwikkelingssteun aan Centraal-Azië te plannen en uit te voeren zoals dat was bepaald in het regionaal strategisch document van april 2007. De planning en de toewijzing van de steun waren over het algemeen bevredigend; de uitvoering was dat minder.

  Van 1991 tot 2013 heeft de EU ruim 2,1 miljard euro toegewezen aan ontwikkelingssteun en humanitaire bijstand aan deze landen, waarvan 750 miljoen euro was bestemd voor de periode 2007-2013. Van 2007 tot 2012 betaalde de Commissie 435 miljoen euro aan ontwikkelingssteun aan Centraal-Azië, met Kirgizië en Tadzjikistan als voornaamste begunstigden.

- **EU-klimaatfinanciering in de context van externe hulp** (17/2013) — Beoordeeld werd hoe goed de Commissie de klimaatgerelateerde bestedingen van de EU-begroting en de Europees Ontwikkelingsfondsen (EOF's) heeft beheerd. Uit de controle bleek dat de Commissie haar steunprogramma's richtte op passende prioriteiten, maar dat er nog zware inspanningen moeten worden geleverd om te verzekeren dat de programma's van de EU en van de lidstaten elkaar aanvullen, en om corruptie te voorkomen en te bestrijden.

  In 2009 bereikten de ontwikkelde landen een akkoord over een „snelstartfinanciering" van 30 miljard US-dollar voor de periode 2010-2012 en een langetermijnverbintenis van 100 miljard US-dollar per jaar tegen 2020. De EU-lidstaten en de Commissie maakten geen afspraken over de manier waarop zij hun langetermijnverbintenis zullen nakomen en het is onduidelijk in hoeverre de EU de toegezegde snelstartfinanciering ook heeft verstrekt. Er bestaat geen EU-brede consensus over de definitie van het begrip klimaatfinanciering en er is nog geen doeltreffend systeem van monitoring, verslaglegging en verificatie.

EU-ontvangsten/eigen middelen

De meeste EU-ontvangsten worden berekend op basis van macro-economische statistische gegevens en schattingen die afkomstig zijn van de lidstaten. De controle door de ERK van de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen met betrekking tot op basis van het bni en de btw berekende bijdragen heeft betrekking op de verwerking door de Commissie van de door de lidstaten verstrekte gegevens, en niet op de oorspronkelijke totstandkoming van de gegevens.

In de loop van 2013 stelde de ERK op dit terrein het volgende speciale verslag vast:

- **Op weg naar correcte gegevens over het bruto nationaal inkomen (bni): een meer gestructureerde en gerichte aanpak zou de doeltreffendheid van de verificatie door de Commissie verbeteren** (11/2013) — Beoordeeld werd of de verificatie door de Commissie van de bni-gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de eigen middelen goed gestructureerd en gericht was. De ERK concludeerde dat de verificatie van bni-gegevens door de Commissie onvoldoende gestructureerd en gericht was. De Commissie plande en prioriteerde haar werkzaamheden niet op passende wijze, paste geen consistente aanpak toe bij de uitvoering van haar verificaties in de lidstaten, en verrichtte onvoldoende werk op lidstaatniveau. Bovendien werden de verificaties niet adequaat gerapporteerd. De aanbevelingen in het verslagen zouden helpen om ervoor te zorgen dat de bijdragen van de lidstaten aan de EU-begroting correct en op een eerlijke grondslag zijn berekend. Opvolging ervan zou tevens de werkzaamheden van de Commissie doeltreffender maken. De Commissie heeft aanvaard dat er maatregelen moeten worden getroffen.

De EU-begroting wordt gefinancierd uit eigen middelen en overige ontvangsten. Er zijn drie soorten eigen middelen: traditionele eigen middelen (douanerechten die worden geheven op import en suikerheffingen), eigen middelen die worden berekend op basis van de door de lidstaten geïnde belasting over de toegevoegde waarde, en eigen middelen op basis van het bni van de lidstaten. De laatste hiervan zijn gestegen van circa 50 % van de begroting in 2002 (46 miljard euro) tot 70 % in 2012 (98 miljard euro).

Follow-up van eerdere aanbevelingen

Een van de belangrijkste manieren waarop de ERK bijdraagt tot de verbetering van het financieel beheer van de EU is door middel van haar aanbevelingen. De ERK stelde in 2013 haar tweede speciaal verslag vast waarin follow-up werd gegeven aan de uitvoering van haar in voorgaande speciale verslagen gedane aanbevelingen.

- **Verslag van 2012 over de follow-up van de speciale verslagen van de Europese Rekenkamer** (19/2013) — Beoordeeld werd of de Commissie een adequate follow-up gaf aan de controleaanbevelingen die de ERK deed in haar speciale verslagen uit de periode 2006-2010. De controle betrof een steekproef van 62 aanbevelingen uit 10 speciale verslagen. De ERK beoordeelde de maatregelen die door de Commissie zijn genomen naar aanleiding van die aanbevelingen. Uit de controle bleek dat de aanbevelingen ter harte waren genomen — de Commissie had 83 % van de onderzochte aanbevelingen volledig of in de meeste opzichten uitgevoerd, terwijl 12 % in enkele opzichten was uitgevoerd en 5 % niet was uitgevoerd.

De follow-up van controleverslagen wordt volgens internationale controlestandaarden gezien als het laatste stadium in de cyclus van planning, uitvoering en follow-up van doelmatigheidscontroles. Meer informatie over de follow-up die werd gegeven aan de aanbevelingen van de ERK, is te vinden op blz. 41.

EU-controleurs op weg om een begunstigde ter plaatse te controleren.

Adviezen en andere output in 2013

De ERK draagt bij tot het verbeteren van het **financieel beheer van de EU** door middel van haar adviezen over voorstellen voor nieuwe of gewijzigde wetgeving met financiële impact. Deze adviezen worden gevraagd door de andere EU-instellingen, en gebruikt door de wetgevende autoriteiten — Europees Parlement en Raad — bij hun werk. De ERK kan ook op eigen initiatief standpuntnota's uitbrengen over andere onderwerpen. In 2013 werden twee brieven van de president uitgebracht. Eén in antwoord op een verzoek van de Raad om een samenvatting van de bevindingen in de specifieke jaarverslagen van de ERK over de EU-agentschappen, andere organen en gemeenschappelijke ondernemingen (zie bladzijde 12). In de andere werd ingegaan op de voorstellen van de Raad inzake de oprichting van een gemeenschappelijk toezichtmechanisme voor kredietinstellingen.

In 2013 stelde de ERK vier adviezen vast die een aantal belangrijke terreinen bestreken:

- het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (1/2013) (zie tekstvak);
- een gewijzigd voorstel voor een verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, die onder het gemeenschappelijk strategisch kader vallen, en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds (2/2013);
- het financieel reglement van toepassing op het 11e Europees Ontwikkelingsfonds (3/2013);
- een wijziging van de financiële regels van toepassing op de EU-begroting met betrekking tot de overdracht van kredieten voor bepaalde categorieën uitgaven (4/2013).

De adviezen zijn integraal in alle officiële EU-talen gepubliceerd op de website van de ERK: *http://eca.europa.eu*.

4 adviezen
vastgesteld in 2013

Advies nr. 1/2013 over het voorstel voor een verordening betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen

In 2012 hebben in totaal 13 politieke partijen en 12 politieke stichtingen op Europees niveau financiering ontvangen uit de algemene begroting van de EU. Sinds 2004 wordt financiering verstrekt aan politieke partijen en de financiering van politieke stichtingen vindt sinds 2007 plaats. De middelen worden beheerd door het Europees Parlement.

In het voorstel voor een verordening betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen krijgen deze organen een Europese rechtspersoonlijkheid. In de toekomst zal registratie met een dergelijke status bij het Europees Parlement een voorwaarde zijn voor het ontvangen van middelen uit de EU-begroting.

De voorstellen van de Commissie verhielpen een aantal gebreken in de toen geldende bepalingen. Er moesten echter nog meer zaken worden aangepakt om een Europese politieke cultuur van onafhankelijkheid, verantwoording en verantwoordelijkheid te stimuleren, de controle te versterken en mogelijk misbruik van de financieringsregels te voorkomen.

De ERK merkte onder andere op dat in de verordening duidelijk diende te worden gedefinieerd wat zou worden aangemerkt als *donatie*, *bijdrage* of *lening* aan een Europese politieke partij. Zij deed ook de aanbeveling dat de discretionaire bevoegdheid bij het bepalen van de sancties voor overtreding van de regels kleiner moest zijn en dat in de verordening een veelvoud van de betrokken onregelmatige bedragen, zonder maximum, moest worden vastgelegd.

De ontwerpverordening bepaalde dat politieke partijen en stichtingen jaarrekeningen moesten indienen overeenkomstig de toepasselijke wetgeving in de lidstaat waar hun zetel is gevestigd, maar de ERK was van oordeel dat, voor een grotere vergelijkbaarheid en transparantie, een gestandaardiseerde presentatie van de rekeningen op transactiebasis en van gedetailleerde verplichtingen inzake verslaglegging de voorkeur zou verdienen, waarbij een verplicht model zou worden gehanteerd dat van toepassing zou zijn op alle politieke partijen en stichtingen, ongeacht de wetgeving die van toepassing is in de lidstaat waar zij zijn gevestigd.

De ERK merkte ook op dat de verordening verduidelijkt diende te worden en helder diende te vermelden dat de extern controleur van de EU de bevoegdheid heeft om deze middelen te controleren.

Betrekkingen met belanghebbenden

De waarde van de bijdrage van de ERK aan de verantwoordingsplicht van de EU hangt grotendeels af van de mate waarin haar werk en haar producten door haar belangrijkste partners worden benut in de verantwoordingsprocedure. Die partners zijn de politieke instanties die verantwoordelijk zijn voor het openbare toezicht op de besteding van de middelen van de EU (d.w.z. het Europees Parlement, de Raad van de EU en de nationale parlementen). In haar strategie voor 2013-2017 heeft de ERK zich ertoe verbonden haar regelingen voor het toezicht op externe ontwikkelingen en het beheer van de betrekkingen met haar partners te verbeteren.

De president en de leden van de ERK onderhouden regelmatige contacten met de commissies van het Europees Parlement, met name de commissie voor begrotingscontrole (CONT). In 2013 nam president Caldeira deel aan vijf CONT-vergaderingen, alsmede aan een aantal plenaire vergadering van het Europees Parlement, onder andere om het jaarprogramma, de jaarverslagen, adviezen en andere producten van de ERK te presenteren.

In 2013 verschenen andere ERK-leden 68 maal voor de CONT-commissie bij 15 vergaderingen over de jaar- en speciale verslagen van de ERK om specifieke vragen over de begrotings- en/of beleidsuitvoering te behandelen. Op grond van de daaruit voortvloeiende gedachtewisselingen stelden afzonderlijke CONT-leden verslagen op over de speciale verslagen van de ERK, waaronder een ontwerpverslag over de speciale verslagen van de ERK in het kader van de kwijting aan de Commissie in 2012. Leden zijn meermaals in de gelegenheid gesteld speciale verslagen te presenteren aan andere EP-commissies, waaronder die van landbouw en ontwikkeling. Daarnaast werd in 2013 de traditie voortgezet van een gezamenlijke vergadering van de leden van de CONT en van de ERK.

In 2013 begon de CONT een verslag over de toekomstige rol van de Europese Rekenkamer te bespreken. De ERK is ingenomen met het standpunt in het verslag dat iedere hervorming van de Rekenkamer moet worden gezien in het bredere kader van de uitdaging om de verantwoording in de EU te verbeteren. De ERK ziet ernaar uit zaken aan te pakken waar zij over de bevoegdheid beschikt om op te treden. Deze hebben met name betrekking op haar werk, haar betrekkingen met belanghebbenden en het gebruik van haar middelen. In veel gevallen lopen er al relevante initiatieven van de ERK als onderdeel van het proces voor de tenuitvoerlegging van haar strategie voor 2013-2017.

De ERK werkt ook samen met de Raad in zijn verschillende samenstellingen en bij zijn verschillende activiteiten. In 2013 presenteerde president Caldeira de jaarverslagen aan de Raad Economische en Financiële Zaken, en ERK-leden worden regelmatig uitgenodigd om speciale verslagen aan comités van de Raad te presenteren.

Het zorgen voor doeltreffende betrekkingen met nationale parlementen is een prioriteit van de ERK. ERK-leden presenteren haar jaarverslag vaak aan een nationaal publiek. De commissies Europese zaken en financiële controle van nationale parlementen worden regelmatig geïnformeerd over de activiteiten van de ERK. Delegaties van een aantal nationale parlementen bezochten de ERK in de loop van het jaar, waaronder de heer Yannakis L. Omirou, voorzitter van het huis van afgevaardigden van de Republiek Cyprus.

Jaarlijkse vergadering van de ERK en de CONT-commissie, Luxemburg, oktober 2013.

Samenwerking met andere hoge controle-instanties

De ERK werkt samen met andere hoge controle-instanties (HCI's), voornamelijk via:

- het Contactcomité van de **HCI's van de EU-lidstaten**;
- het netwerk van **HCI's van de landen die kandidaat of potentieel kandidaat zijn** voor het EU-lidmaatschap, en
- **internationale organisaties** voor openbare controle-instanties, met name de internationale organisatie van hoge controle-instanties (INTOSAI) en haar Europese regionale groep, EUROSAI.

Het Contactcomité van de hoge controle-instanties van de EU-lidstaten

Het EU-Verdrag schrijft voor dat de ERK en de nationale controle-instanties van de lidstaten samenwerken in onderling vertrouwen en met behoud van hun onafhankelijkheid. De ERK werkt actief samen met de HCI's van de EU-lidstaten binnen het kader van het Contactcomité, dat een jaarlijkse vergadering kent alsmede werkgroepen, netwerken en taskforces die zijn opgericht om specifieke kwesties van gemeenschappelijk belang te behandelen.

In mei 2013 vond er bij de ERK een buitengewone vergadering van het Contactcomité plaats onder voorzitterschap van de HCI van Litouwen, om de ontwikkelingen in verband met de Economische en Monetaire Unie (EMU) en het economisch bestuur van de EU nauwgezet te volgen. Op deze vergadering werd een verklaring over *Het belang van passende regelingen voor controle en verantwoording in de Economische en Monetaire Unie en het economisch bestuur van de EU* aangenomen door het Contactcomité.

Tijdens de gewone jaarlijkse vergadering 2013, die in oktober 2013 in Vilnius (Litouwen) plaatsvond, stonden twee hoofdthema's centraal: een seminar over de rol van HCI's bij het verbeteren van de verantwoording in de EU binnen het nieuw financieel kader voor 2014-2020 en de laatste ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe structuur voor economisch bestuur.

Het Contactcomité van de hoge controle-instanties van de Europese Unie, Litouwen, oktober 2013.

Netwerk van hoge controle-instanties van de landen die kandidaat of potentieel kandidaat zijn voor het EU-lidmaatschap

De ERK werkt samen met de HCI's van de landen die kandidaat of potentieel kandidaat zijn voor het EU-lidmaatschap, voornamelijk via een met het Contactcomité vergelijkbaar netwerk[2].

De vergadering van de presidenten van het netwerk in Montenegro in november 2013 werd mede voorgezeten door de ERK. De vergadering was gericht op het vaststellen van de prioritaire onderwerpen voor het nieuwe ontwerpwerkplan, op basis van de resultaten van zijn voorgaande activiteiten. Voorafgaand aan de vergadering vond een conferentie plaats over de betrekkingen tussen hoge controle-instanties en parlementen, waaraan de ERK actief bijdroeg.

Budva, Montenegro.

[2] Per januari 2014 bestaat het netwerk uit vijf kandidaat-landen (de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, IJsland, Montenegro, Servië en Turkije) en twee potentiële kandidaatlanden (Albanië en Bosnië en Herzegovina). In november 2013 werd Kosovo* toegelaten tot het netwerk als waarnemer.

* Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet, en is in overeenstemming met Resolutie 1244/1999 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

Overige samenwerking

In 2013 zette de ERK haar actieve betrokkenheid bij en haar bijdrage aan de activiteiten van INTOSAI en EUROSAI voort.

Sinds zij in 2004 volwaardig lid werd van INTOSAI heeft de ERK een volwaardige en actieve rol gespeeld in de activiteiten van INTOSAI en heeft zij deelgenomen aan verschillende comités en werkgroepen.

In 2013 zette de ERK haar betrokkenheid bij Doelstelling 1 van INTOSAI (Professionele standaarden) voort als lid van:

- de subcomités Financiële, Nalevingsgerichte en Doelmatigheidscontrole;
- het project inzake kwaliteitsbeheersing bij controles en het harmoniseringsproject.

Wat betreft Doelstelling 2 van INTOSAI (Capaciteitsopbouw) leverde de ERK:

- input en deskundigheid aan het subcomité ter bevordering van beste praktijken en kwaliteitsborging door middel van vrijwillige collegiale toetsingen („peer reviews"), en
- volgde zij de werkzaamheden van het subcomité ter bevordering van meer activiteiten voor capaciteitsopbouw onder de INTOSAI-leden.

Met betrekking tot Doelstelling 3 van INTOSAI (Delen van kennis) is de ERK sinds 2008 voorzitter van de **Werkgroep inzake de verantwoording en controle van steunverlening bij rampen**. In oktober 2013 gaf het INTOSAI-congres (INCOSAI) zijn **goedkeuring** aan de belangrijkste output van de werkgroep in de vorm van vijf internationale standaarden van hoge controle-instanties (ISSAI's) die zijn opgenomen in **de nieuwe 5500-5599-reeks van de Richtsnoeren voor de controle van steunverlening bij rampen**, en het INTOSAI-richtsnoer inzake „good governance" (INTOSAI GOV) betreffende een geïntegreerd kader voor financiële verslaglegging voor humanitaire en aan rampen gerelateerde steun. Met de goedkeuring van deze belangrijke documenten werd de werkgroep opgeheven.

De ERK nam ook deel:

- als lid van de stuurgroep van de INTOSAI-werkgroep inzake milieuaudit;
- aan de INTOSAI-werkgroep inzake financiële modernisering en hervorming van de regelgeving (voorheen de Taskforce inzake de wereldwijde financiële crisis).

In oktober 2013 nam de ERK deel aan het INTOSAI-congres (INCOSAI) XXI in Peking, China, waar zij werd vertegenwoordigd door president Vítor Caldeira, Gijs de Vries (lid van de ERK en voorzitter van de Werkgroep inzake verantwoording en controle van steunverlening bij rampen) en Henrik Otbo, lid van de ERK.

De ERK bleef betrokken bij het IntoSAINT-project, een instrument voor zelfbeoordeling dat wordt geleid door de HCI van Nederland, onder toezicht van INTOSAI. In 2013 werd een zelfbeoordeling van de integriteit bij de ERK uitgevoerd, waarbij gespreksleiders van de HCI's van Noorwegen en Nederland als moderator optraden.

In 2013 nam de ERK deel aan vergadering XL van de raad van bestuur van EUROSAI, naar aanleiding van haar benoeming als lid van de raad van bestuur in 2011, en zette zij haar actieve betrokkenheid bij de werkgroepen en taskforces van EUROSAI voort. De ERK:

- woonde de elfde jaarlijkse vergadering van de EUROSAI-werkgroep inzake milieuaudit bij;
- woonde de tweede vergadering van de EUROSAI-taskforce inzake audit en ethiek bij, en organiseerde het EUROSAI-seminar over controle--ethiek en trad daarvoor ook als gastheer op;
- woonde het eerste congres van Young (jong) EUROSAI (YES) bij.

In het kader van de gezamenlijke conferenties van de regionale werkgroepen van INTOSAI nam de ERK actief deel aan Gezamenlijke Conferentie IV tussen EUROSAI en ARABOSAI, die was gericht op moderne uitdagingen voor de capaciteitsopbouw van HCI's. De bijdrage van de ERK bestond uit een landendocument over thema I — Verantwoordelijkheden van hoge openbare instanties die voortvloeien uit de uitdagingen van resolutie A/66/209 van de Algemene Vergadering van de VN van 22 december 2011.

INTOSAI-congres (INCOSAI) XXI, China, oktober 2013.

Nieuwe internationale richtsnoeren voor het verlenen en controleren van humanitaire steun na rampen

Nu rampen wereldwijd vaker voorkomen en de impact ervan op de mens en de economie toeneemt, is de stroom aan humanitaire hulp de laatste jaren sterk gegroeid. Desondanks waren er een tijd lang geen specifieke richtsnoeren voor de controle van steunverlening bij rampen. In reactie daarop stelde INTOSAI de Werkgroep inzake verantwoording en controle van steunverlening bij rampen in. Deze werd voorgezeten door de ERK, die nieuwe richtsnoeren publiceerde voor donoren, ontvangers en controleurs van humanitaire steun bij rampen.

Deze nieuwe richtsnoeren, de INTOSAI GOV 9250 en de 5500-reeks van ISSAI's, zijn gericht op de **verbetering van de transparantie en verantwoording** van steun bij rampen en andere humanitaire hulp.

De **richtsnoeren** INTOSAI GOV 9250 **helpen verstrekkers** (donoren en multilaterale organisaties die middelen doorgeleiden) en ontvangers van humanitaire hulp om de **hulpstromen** tussen hen te identificeren, verduidelijken en **vereenvoudigen**. Iedere verstrekker en iedere ontvanger („belanghebbende") van humanitaire hulp zou met behulp van gemakkelijk verkrijgbare gegevens een tabel moeten opstellen waaruit de oorsprong van de middelen blijkt, en aan wie en waarvoor zij zijn uitbetaald.

De ISSAI-5500-reeks bevat **regels en goede praktijken** voor de controle van de beperking van het risico op rampen en van steunverlening na rampen die gericht zijn op het **ondersteunen van HCI's** bij het helpen om de impact van rampen te beperken en de **doeltreffendheid**, de zuinigheid en de efficiëntie van steun te **verbeteren**.

Voorafgaand aan de publicatie ervan waren de nieuwe richtsnoeren ter becommentariëring voorgelegd aan een dertigtal organisaties (HCI's, de Verenigde Naties en andere internationale organisaties, overheden en ngo's) en zij werden alom met instemming en enthousiasme ontvangen.

Belangrijke evenementen

Opening van het nieuwe gebouw van de ERK

Op 8 mei 2013 werd het nieuwe K3-gebouw van de ERK geopend door de Luxemburgse premier Juncker, minister Perry als vertegenwoordiger van het Ierse voorzitterschap van de Raad, en ERK-president Caldeira. Onder de aanwezigen bevonden zich de architecten van het gebouw en de bij de bouw betrokkenen, vertegenwoordigers van de EU-instellingen en van de stad Luxemburg, voormalige ERK-leden en presidenten van hoge controle-instanties van lidstaten. Met de openingsceremonie werd stil gestaan bij de tijdige afronding van het K3-project binnen de begroting en bij het feit dat met het nieuwe gebouw al het personeel voor het eerst sinds lange tijd weer op één locatie samengebracht is.

Bij dezelfde gelegenheid trad de ERK op als gastheer van een buitengewone vergadering van de presidenten van de hoge controle-instanties van de EU-lidstaten met het oog op de vergadering van de Europese Raad in juni 2013. Er werd benadrukt hoe belangrijk het is dat wordt gezorgd voor adequate regelingen voor controle en verantwoording in de Economische en Monetaire Unie en de bankenunie. Zie bladzijde 31 voor meer informatie.

Jean-Claude Juncker aan het woord bij de opening van het nieuwe gebouw van de ERK, Luxemburg, mei 2013.

Herman Van Rompuy aan het woord tijden de ERK-conferentie over bestuur en verantwoordingsplicht, Luxemburg, september 2013.

Conferentie over bestuur en verantwoordingsplicht ter gelegenheid van het 35-jarig jubileum

Als onderdeel van de viering van haar 35-jarig jubileum organiseerde de ERK een conferentie over Europees bestuur en verantwoordingsplicht op haar hoofdkantoor te Luxemburg op 12 september 2013.

Op deze conferentie waren academici en vertegenwoordigers van de EU-instellingen aanwezig om te discussiëren over aan Europees bestuur gerelateerde kwesties, rekening houdend met de pijlers van financiële en politieke verantwoordingsplicht. In zijn hoofdrede merkte de **voorzitter van de Europese Raad, Herman Van Rompuy**, op dat burgers in moeilijke tijden de gerechtvaardigde verwachting hebben dat hun zuurverdiende belastinggeld doeltreffend wordt besteed. ERK-president Vítor Caldeira onderkende in zijn toespraak de uitdagingen voor een doeltreffendere openbare verantwoording van de resultaten die worden verwezenlijkt met EU-uitgaven.

De conferentie werd afgesloten met een **rondetafeldiscussie met deskundigen** ter zake: Patrick Dunleavy, professor politicologie en hoofd overheidsbeleid aan de London School of Economics and Political Science; Michael Theurer, voorzitter van de Commissie begrotingscontrole van het Europees Parlement; Pablo Zalba Bidegain, vicevoorzitter van de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement; Mark Bovens, professor bestuurskunde aan de Universiteit Utrecht, departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap; en Gijs de Vries, lid van de Europese Rekenkamer.

ERK-prijsuitreiking, (van links naar rechts) voormalig ERK-lid John Wiggins, prijswinnaar Mieke Hoezen en ERK-president Vítor Caldeira, Luxemburg, juni 2013.

Fabra-prijs van de Europese Rekenkamer voor onderzoek op het gebied van de controle van de openbare financiën 2012

Op 25 juni 2013 heeft de ERK mw. Mieke Hoezen de tweede editie van de **ERK-prijs voor onderzoek op het gebied van de controle van de openbare financiën** toegekend. De prijs dient als stimulans en erkenning van onderzoek met betrekking tot vraagstukken op het gebied van de controle van de openbare financiën. In 2013 vormde de prijs een eerbetoon ter nagedachtenis van Juan Manuel Fabra Vallés (1950-2012), voormalig president van de ERK, die door zijn werk en voorbeeld heeft bijgedragen tot de reputatie van de ERK als toonaangevende Europese instelling op het gebied van de ontwikkeling van de controle van de openbare financiën.

Tijdens de openbare ceremonie presenteerde mw. Hoezen haar winnende proefschrift getiteld *„The competitive dialogue procedure: negotiations and commitment in inter-organisational construction projects"* („De concurrentiegerichte dialoog: onderhandelen en verbintenissen aangaan in interorganisationele bouwprojecten"). Het betreft een doeltreffendheidsonderzoek naar een Europees instrument: de aanbestedingsprocedure concurrentiegerichte dialoog.

Mw. Hoezen is een ervaren onderzoekster uit Nederland. Zij rondde haar proefschrift af aan de universiteit van Twente, Nederland, in juni 2012. Volgens het selectiecomité voor de ERK-prijs 2012 draagt dit proefschrift bij aan de controle van de openbare financiën door het aanreiken van een methode voor doeltreffendheidsonderzoeken, inclusief reconstructie van beleidsretoriek, mechanismeverwachtingen en daadwerkelijke meting van de prestaties.

Het college van de ERK

Het college van de ERK bestaat uit één lid per lidstaat. Volgens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie hebben leden van de ERK een ambtstermijn van zes jaar, die hernieuwbaar is.

De leden zijn toegewezen aan een van de vijf kamers. Kamers stellen controleverslagen en adviezen vast en nemen besluiten over bredere strategische en administratieve aangelegenheden. Ieder lid is tevens verantwoordelijk voor zijn of haar eigen taken, hoofdzakelijk op controlegebied. De onderliggende controlewerkzaamheden worden verricht door de controleurs van de ERK en gecoördineerd door het verantwoordelijke lid, bijgestaan door een kabinet.

Vervolgens legt hij of zij het verslag ter goedkeuring voor aan de kamer en/of de voltallige Rekenkamer en daarna presenteert hij of zij het aan het Europees Parlement, de Raad en andere relevante belanghebbenden, waaronder de media. Op voordracht van de betrokken lidstaten en na raadpleging van het Europees Parlement heeft de Raad van de Europese Unie in 2013 drie nieuwe leden van de Europese Rekenkamer benoemd. Twee nieuwe leden traden toe tot de ERK: mw. Iliana Ivanova (Bulgarije) in januari en dhr. George Pufan (Roemenië) in juli. Op 1 juli 2013 werd Kroatië de 28e EU-lidstaat en verwelkomde de ERK haar eerste Kroatische lid, dhr. Neven Mates.

ERK-college eind 2013.

EUROPESE REKENKAMER
31/12/2013

President

Vítor Manuel
da SILVA CALDEIRA
Portugal

Kamer I – Instandhouding en beheer van de natuurlijke hulpbronnen

Deken

Jan
KINŠT
Tsjechische Republiek

Ioannis
SARMAS
Griekenland

Michel
CRETIN
Frankrijk

Augustyn
KUBIK
Polen

Rasa
BUDBERGYTĖ
Litouwen

Kevin
CARDIFF
Ierland

Kamer II – Structuurbeleid, vervoer en energie

Deken

Henri
GRETHEN
Luxemburg

Harald
NOACK
Duitsland

Lazaros S.
LAZAROU
Cyprus

Harald
WÖGERBAUER
Oostenrijk

Ville
ITÄLÄ
Finland

Iliana
IVANOVA
Bulgarije

Kamer III – Externe maatregelen

Deken

Karel
PINXTEN
België

David
BOSTOCK
Verenigd Koninkrijk

Szabolcs
FAZAKAS
Hongarije

Gijs M.
de VRIES
Nederland

Hans Gustaf
WESSBERG
Zweden

Kamer IV – Ontvangsten, onderzoek en intern beleid, en instellingen en organen van de Europese Unie

Deken

Louis
GALEA
Malta

Ladislav
BALKO
Slowakije

Milan Martin
CVIKL
Slovenië

Pietro
RUSSO
Italië

Baudilio TOMÉ
MUGURUZA
Spanje

George
PUFAN
Roemenië

Neven
MATES
Kroatië

Kamer CEAD - Coördinatie, evaluatie, certificering en ontwikkeling

Deken

Igors
LUDBORŽS
Letland

Kersti
KALJULAID
Estland

Henrik
OTBO
Denemarken

Een nieuwe strategie voor 2013-2017: geboekte voortgang

In 2013 begon de ERK haar strategie voor de periode 2013-2017 uit te voeren. De doelstelling van de ERK voor deze periode is om haar bijdrage aan de openbare verantwoordingsplicht van de EU zo waardevol mogelijk te maken. De belangrijkste prioriteiten om deze doelstelling te verwezenlijken luiden als volgt:

- de producten van de ERK afstemmen op het versterken van de verantwoordingsplicht van de EU;
- samenwerken met anderen om de bijdrage van de ERK aan de verantwoordingsplicht van de EU te benutten;
- de ERK verder ontwikkelen als een professionele controle-instelling;
- de kennis, vaardigheden en deskundigheid van de ERK ten volle benutten;
- de prestaties van en verantwoording door de ERK aantonen.

In de periode 2013-2017 zal de ERK in haar verslagen, adviezen en opmerkingen de nadruk leggen op de noodzaak om:

- de regelingen inzake openbare verantwoording en controle te verbeteren;
- het financieel beheer en de verslaglegging over de uitvoering en impact van de EU-begroting te verbeteren;
- de opzet van het EU-beleid en de EU-uitgavenprogramma's te verbeteren.

In 2013 was de tenuitvoerlegging van de ERK-strategie gericht op:

- het herzien en bijwerken van het jaarverslag over de uitvoering van de EU-begroting vanaf begrotingsjaar 2014;
- de verbetering van de selectie en planning van controles door middel van de invoering van een nieuw systeem voor de programmering van het werk, om de ERK in staat te stellen zich doeltreffender te richten op strategische prioriteiten en de behoeften van belanghebbenden;
- het beantwoorden aan de vraag naar analytische verslagen over bredere kwesties inzake EU-overheidsuitgaven door te beginnen aan twee in 2014 uit te brengen „landscape reviews" (landschapsoverzichten): één over controlehiaten in de EU en één over de algemene risico's van het financieel beheer van de EU;
- de ontwikkeling en verdere professionalisering van de externe communicatie en betrekkingen met de belanghebbenden aan de hand van in 2014 uit te voeren specifieke maatregelen;
- de verbetering van de praktijk van de ERK ten aanzien van doelmatigheidscontrole door middel van een begin 2014 te publiceren externe „peer review" door de hoge controle-instanties van Duitsland, Frankrijk en Zweden;
- het vergroten van de efficiëntie door het voorbereiden van voorstellen voor een optimale toewijzing van controlerollen en -verantwoordelijkheden en het stroomlijnen van het doelmatigheidscontroleproces;
- het opnieuw vormgeven van de essentiële prestatie-indicatoren van de ERK teneinde de meting van de prestaties van de ERK te verbeteren (bladzijden 40-43).

Meting van de prestaties van de ERK

Sinds 2008 past de ERK essentiële prestatie-indicatoren (KPI's) toe om het management te informeren over de geboekte voortgang bij het verwezenlijken van haar doelen, om de besluitvorming te ondersteunen en om prestatie-informatie te verschaffen aan haar belanghebbenden. De KPI's waren zo opgesteld dat zij de prioriteiten van de ERK weerspiegelden, en haar prestaties en de door haar afgelegde verantwoording als een professionele controle-instelling aantoonden.

De indicatoren zijn gericht op het meten van essentiële elementen van de kwaliteit en impact van het werk van de ERK, met bijzondere aandacht voor het oordeel van de voornaamste belanghebbenden en voor de efficiëntie en doeltreffendheid van het gebruik van haar middelen.

De KPI's zijn bijgewerkt voor de strategische periode 2013-2017. Voor sommige indicatoren zijn vergelijkende cijfers gegeven, maar andere indicatoren werden voor het eerst in 2013 gemeten.

Kwaliteit en impact van het werk van de ERK

De ERK beoordeelt de kwaliteit en impact van haar verslagen op basis van de **beoordeling door belanghebbenden**, van **evaluaties door deskundigen** en van de **follow-up van haar aanbevelingen** ter verbetering van het financieel beheer van de EU. Er is een nieuwe KPI toegevoegd om de aandacht voor de ERK **in de media** te meten.

Beoordeling door belanghebbenden

De ERK verzocht haar **belangrijkste belanghebbenden** (de Commissie begrotingscontrole en de Begrotingscommissie van het Europees Parlement, het Begrotingscomité van de Raad, de voornaamste gecontroleerden bij de Commissie en de Europese agentschappen, en de voorzitters van de HCI's van de EU) een cijfer tussen de 1 en 5 (zeer laag tot zeer hoog) te geven voor de **bruikbaarheid en impact** van haar in 2013 gepubliceerde verslagen.

Beoordeling door belanghebbenden

Uit de antwoorden blijkt dat **98 %** van de belangrijkste belanghebbenden de ERK-verslagen nuttig voor hun werk acht, en dat **94 %** meent dat zij impact hebben.

Evaluaties door deskundigen

Ieder jaar evalueren **onafhankelijke externe deskundigen** de inhoud en presentatie van een steekproef van de verslagen van de ERK. In 2013 beoordeelden deze partijen acht speciale verslagen alsmede de jaarverslagen over 2012.

Zij gaven punten voor de kwaliteit van verschillende aspecten van de verslagen op een schaal van vier punten, van „duidelijk ontoereikend" (1) tot „van hoge kwaliteit" (4).

De resultaten geven aan dat de externe deskundigen-beoordelaars de kwaliteit van de verslagen van de ERK uit 2013 als „bevredigend" beschouwen. De evaluaties bieden de ERK **waardevolle informatie inzake de kwaliteit** van haar verslagen, en de aanbevelingen van de beoordelaars zullen worden gebruikt om verdere verbeteringen aan te brengen.

Evaluaties van verslagen van de ERK door deskundigen

Follow-up van aanbevelingen

Een van de belangrijkste manieren waarop de ERK bijdraagt tot de verbetering van het financieel beheer is door middel van haar aanbevelingen. Sommige aanbevelingen kunnen snel worden uitgevoerd, andere vergen vanwege hun complexiteit meer tijd.

De ERK houdt systematisch toezicht op de mate waarin **gecontroleerden uitvoering hebben gegeven aan haar aanbevelingen**. Eind 2013 was 70 % van de in 2011 gedane aanbevelingen en 60 % van de bijna vijfhonderd aanbevelingen die de ERK tussen 2010-2013 deed, uitgevoerd.

Uitvoering van de ERK-aanbevelingen per jaar waarin ze gedaan zijn

Media-aandacht

De indicator voor de aandacht voor de ERK in de media geeft haar **media-impact** weer. Deze houdt verband met de strategische doelstelling meer bekendheid te geven aan de ERK, haar producten, controlebevindingen en conclusies.

De ERK trof in 2013 **meer dan 1 300 onlineartikelen** aan met betrekking tot haar speciale verslagen, het Jaarverslag 2012 en de instelling in het algemeen. In totaal betrof 76 % van de artikelen de controleverslagen van de ERK; de rest ging over de ERK in het algemeen.

Onderwerpen waaraan in de media aandacht wordt besteed

Efficiënt en doeltreffend gebruik van middelen

De ERK beoordeelt de efficiëntie en doeltreffendheid van haar gebruik van middelen aan de hand van haar vermogen om haar werkprogramma uit te voeren, tijdig controles te verrichten en de vakbekwaamheid van haar personeel te waarborgen.

Uitvoering van het jaarlijkse werkprogramma 2013 van de ERK

Uitvoering van het werkprogramma

De ERK plant haar controles en andere taken in haar jaarlijkse werkprogramma en houdt gedurende het jaar toezicht op de voortgang.

In 2013 voerde de ERK **90 %** van haar werkprogramma uit. De jaarverslagen en specifieke jaarverslagen werden volgens de planning geproduceerd, maar slechts 70 % van de speciale verslagen werd opgesteld, hetgeen deels te wijten was aan de noodzaak om de taken die uit 2012 waren overgeheveld, af te ronden. De taken die niet voltooid werden in 2013, worden **overgeheveld naar 2014**. De ERK blijft zich richten op het verbeteren van de nauwkeurigheid van haar controleplanning en de efficiëntie van de productie van speciale verslagen.

Productie van speciale verslagen

Om **impact** te hebben, dienen de speciale verslagen van de ERK — die de resultaten weergeven van haar geselecteerde controles — **op tijd** te komen. De laatste jaren is de ERK erin geslaagd de productietijd voor haar controleverslagen in te korten. Volgens de strategie voor 2013-2017 zou de situatie verder verbeterd moeten worden en dat zou de komende jaren een zichtbare impact moeten hebben.

In 2013 stelde de ERK 19 speciale verslagen vast, waarvan **37 %** werd geproduceerd binnen het maximumtijdsbestek van 18 maanden waarnaar de ERK streeft. Gemiddeld waren er **20 maanden** nodig voor de in 2013 vastgestelde verslagen (vergelijkbaar met 2012).

Productietijd van de in 2013 vastgestelde speciale verslagen

Beroepsopleiding

Overeenkomstig door de Internationale Federatie van Accountants gepubliceerde richtsnoeren tracht de ERK **gemiddeld 40 uur** (vijf dagen) beroepsopleiding per jaar per controleur te verzorgen.

Gemiddeld besteedden controleurs van de ERK in 2013 **6,4 dagen** aan beroepsopleiding (exclusief taalonderwijs). Dat is het hoogste aantal sinds we deze indicator in 2008 begonnen te meten, en het weerspiegelt de inzet van de ERK voor de topkwaliteit van haar personeel.

Aantal dagen beroepsopleiding per controleur

Ondersteuning van de controle

Personeelszaken

Toewijzing van personeel

In reactie op de moeilijke economische omstandigheden in de Europese Unie en in het kader van de toentertijd lopende hervorming van het Ambtenarenstatuut van de EU riepen de begrotingsautoriteit en de Commissie in 2011 alle EU-instellingen op hun personeelsbestand tussen 2013 en 2017 met 5 % in te krimpen.

Als gevolg daarvan werd de toewijzing van personeel (het beschikbare aantal posten) in 2013 teruggebracht van 900 (inclusief 13 extra posten waarin was voorzien na de toetreding van Kroatië tot de EU) tot 891 ambtenaren en tijdelijke functionarissen (exclusief leden, arbeidscontractanten, gedetacheerde nationale deskundigen en stagiairs). 576 van hen werken in de controlekamers (waarvan 120 in de kabinetten van de leden). Zie de tabel voor meer informatie.

Om bij te dragen tot de doelstelling van optimale gebruikmaking van de middelen, werden ook in 2013 alle activiteiten efficiënter gemaakt door middel van vereenvoudiging van procedures. Waar mogelijk werden andere dan controleposten die beschikbaar kwamen door efficiëntiewinst ingezet voor de controle. Zo is het aantal controleposten sinds 2008 met 15 % gestegen, terwijl het totaalaantal aan de ERK toegewezen posten in die periode slechts met 4 % is gestegen.

Werving

Medewerkers van de ERK hebben de meest uiteenlopende academische en professionele achtergronden, en de kwaliteit van hun werk en hun inzet komen tot uitdrukking in de output van de instelling. Bij het wervingsbeleid van de ERK worden de algemene beginselen en arbeidsvoorwaarden van de EU-instellingen in acht genomen; haar werknemers zijn ambtenaren in vaste dienst of personeel met een tijdelijk contract. Algemene vergelijkende onderzoeken voor posten bij de ERK worden georganiseerd door het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).

In 2013 werden aanvullende selectieprocedures georganiseerd om tijdelijk personeel (controleurs in de rangen AD6 en AD10, en een financieel expert in de rang AD13) en een eenheidshoofd aan te werven. De ERK bood tevens 91 stageplaatsen aan voor afgestudeerde academici gedurende drie à vijf maanden.

In 2013 wierf de ERK 80 personeelsleden: 31 ambtenaren, 28 tijdelijke functionarissen en 21 arbeidscontractanten. De ERK slaagde er met name in nieuwe personeelsleden te werven voor controleposten. Het aantal **vacante posten** beloopt sinds 2011 circa 3 %.

Verdeling van de posten (personeel in actieve dienst) bij de ERK op 31 december	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Controle	501	525	557	564	573	576
Vertaling	163	163	151	148	143	147
Administratie	173	171	157	148	139	137
Presidentschap	20	21	24	27	32	31
Totaal	**857**	**880**	**889**	**887**	**887**	**891**

Genderevenwicht

Evenals de andere Europese instellingen past de ERK in haar personeelsbeheer en bij werving een beleid van **gelijke kansen** toe.

Het personeel bestaat in gelijke mate uit mannen en vrouwen, na een geleidelijke toename in de loop der jaren van het vrouwelijk personeel.

Genderevenwicht

55 %
van het ERK-personeel is 44 jaar of jonger

Van de 70 directeuren en eenheidshoofden zijn er echter 21 (30 %) vrouw, hetgeen vergelijkbaar is met voorgaande jaren. De meesten van hen zijn werkzaam bij het directoraat Vertalingen en bij de administratieve afdelingen. Eind 2012 stelde de ERK een Actieplan Gelijke Kansen vast om op alle niveaus genderevenwicht te bewerkstelligen. De onderstaande grafiek toont de verhouding tussen mannen en vrouwen per verantwoordelijkheidsniveau op 31 december 2013. Het aandeel van vrouwen op AD-niveau stijgt. Sinds de meest recente wervingscampagne is 48 % van al het personeel op AD5- tot AD8-niveau vrouw (een stijging ten opzichte van de 43 % in 2009).

Leeftijdsprofiel

Het leeftijdsprofiel van de personeelsleden die op 31 december 2013 in actieve dienst waren, toont aan dat iets meer dan 55 % van het personeel van de ERK 44 jaar of jonger is.

Bijna 40 % van directeuren en eenheidshoofden is 55 jaar of ouder. Dat houdt in dat het hogere kader de komende vijf tot tien jaar in hoge mate wordt vernieuwd.

Beroepsopleiding

Voor al het personeel van de ERK is permanente opleiding nodig om volledig op de hoogte te blijven van ontwikkelingen op hun vakgebied en om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen. Bovendien vergt de specifieke aard van de controleomgeving van de ERK dat het personeel over een goede taalvaardigheid beschikt.

Gemiddeld genoot een personeelslid van de ERK in 2013 9,6 dagen beroepsopleiding (11,8 dagen voor controleurs). Van dat totaal werd 46 % aan taalcursussen besteed, tegenover 52 % in 2012.

In 2013 werd de inhoud van de opleidingen verder verbeterd en werden nieuwe cursussen ontwikkeld die aansluiten op controleprioriteiten, waaronder een aantal opleidingsactiviteiten over onderwerpen die verband houden met financieel en economisch bestuur (een specifieke prioriteit in de strategische periode 2013-2017).

Vertaling

Vertaling is een activiteit ter ondersteuning van de controle, die de ERK in staat stelt haar opdracht te vervullen en haar doelstellingen op het gebied van communicatie te verwezenlijken. In 2013 bereikte het totale volume van het vertaalwerk een record van 186 699 bladzijden, bijna 18 % meer dan de hoeveelheid werk in 2012. Meer dan 99 % van de vertalingen werd op tijd afgerond.

Vooruitlopend op de toetreding van Kroatië wierf de Rekenkamer in 2013 een vertaalteam voor deze taal aan.

Het directoraat Vertalingen verleende taalkundige assistentie aan reizende controleurs tijdens 29 dienstreizen (31 weken) en tijdens de daaropvolgende stadia van de opstelling van de controleverslagen.

Verder werd steun verleend aan werkgroepen van INTOSAI en in verband met andere specifieke behoeften met betrekking tot de controlewerkzaamheden van de ERK. In 2013 begon het directoraat Vertalingen een nieuwe generatie toe te passen van Studio, een instrument voor computerondersteunde vertaling. Het was ook actief in interinstitutionele en internationale fora op zijn vakgebied.

Informatietechnologie

Informatietechnologie (IT) is voor de ERK een zeer belangrijk element bij het optimaal benutten van haar kennis en het verbeteren van haar doeltreffendheid en efficiëntie. Naast de geslaagde verhuizing naar het nieuwe K3-gebouw heeft de ERK in 2013:

- haar investeringen in **kennisbeheer** uitgebreid: een belangrijke versie van haar nieuwe instrument ter ondersteuning van de controle (Assyst2) werd opgeleverd en geleidelijk in gebruik genomen. Het project controlebeheersysteem (AMS) is opgestart om de planning en de capaciteit voor middelenbeheer te verbeteren. Er is een database met vaardigheden opgezet als kern van een sociaal ERK-netwerk — een zeer belangrijk element van kennisdeling en -verspreiding — en er is een nieuwe zoekfunctie beschikbaar;

- **mobiliteit** verder ondersteund: de actie „iedereen een laptop" is afgerond; tevens is er in alle gebouwen Wi-Fi, zoals past bij de ondersteuning van een mobielere werkplek. De netwerkinfrastructuur voor spraak- en dataverkeer is in de K1- en K2-gebouwen opgewaardeerd zodat die voldoet aan de nieuwe K3-standaard, waardoor het mogelijk wordt om in de hele instelling uniforme communicatiemiddelen in te voeren;

- belangrijke **informatiesystemen** opgewaardeerd: de ERK heeft een nieuwe website om de verspreiding van controle-output te verbeteren en een nieuw intranet om de informatiestroom binnen de instelling te vergemakkelijken. Er is een nieuw systeem voor de beoordeling van het personeel ingevoerd ter ondersteuning van de stroomlijning van dit wezenlijke bedrijfsproces.

Deze ontwikkelingen zijn doorgevoerd terwijl tegelijk de **beveiliging** van handelingen en de bedrijfscontinuïteitsbepalingen verder werden versterkt om de vereiste beschikbaarheid en kwaliteit van alle IT-diensten van de ERK te waarborgen, en essentiële IT-elementen werden gemoderniseerd (bijv. migratie naar Windows 7 en Office 2010).

Administratie en faciliteiten

Het directoraat Financiën en Ondersteuning heeft een tweeledige missie:

a) toereikende middelen, diensten en installaties ter beschikking stellen om de Europese Rekenkamer in staat te stellen haar missie te volbrengen en haar strategische doelstellingen te verwezenlijken;

b) ervoor zorgen dat de benodigde financiering, interne beheersingsmaatregelen en boekhoudige regelingen aanwezig waren ter ondersteuning van alle activiteiten van de ERK. Het directoraat bleef zich in 2013 richten op het verder verbeteren van de efficiëntie en zuinigheid bij haar activiteiten.

Tegen april 2013 was het ERK-personeel uit alle andere gebouwen verhuisd naar hun definitieve bureaus en voor het eerst in de recente geschiedenis bevindt al het personeel zich nu onder één dak.

Financiële informatie

De ERK wordt **gefinancierd** uit de algemene begroting van de Europese Unie. Zij is goed voor ongeveer 0,095 % van de totale EU-uitgaven, en 1,62 % van de totale administratieve uitgaven.

In 2013 was de algemene uitvoeringsgraad van de begroting 92 %. Voor titel 1 ligt de uitvoeringsgraad op 92 %, met het laagste percentage (91 %) in hoofdstuk 12 (Ambtenaren en tijdelijke functionarissen); voor titel 2 was de gemiddelde uitvoeringsgraad 96 %.

Het bedrag van de betalingen in het kader van hoofdstuk 20 (Onroerend goed, bijv. gebouwen) werd beïnvloed door de bouw van de tweede uitbreiding van de ERK, het K3-gebouw.

Uitvoering van de begroting 2013

BEGROTINGSJAAR 2013	(A) Definitieve kredieten	(B) Vastleggingen	% gebruik (B)/(A)	Betalingen
Titel 1: Aan de instelling verbonden personen				(000 euro)
10 – Leden van de instelling	14 616	13 612	93 %	13 431
12 – Ambtenaren en tijdelijke functionarissen	97 772	89 312	91 %	89 306
14 – Ander personeel en externen	4 366	4 034	92 %	3 984
162 – Dienstreizen	3 700	3 510	95 %	2 713
161 + 163 + 165 – Andere uitgaven voor aan de instelling verbonden personen	2 758	2 709	98 %	1 996
Subtotaal titel 1	**123 212**	**113 177**	**92 %**	**111 430**
Titel 2: Gebouwen, meubilair, uitrusting en diverse huishoudelijke uitgaven				
20 – Onroerend goed	7 335	7 135	97 %	3 256
210 – IT&T	7 197	7 195	99 %	3 326
212 + 214 + 216 – Roerend goed en bijkomende kosten	1 160	1 094	94 %	775
23 – Lopende huishoudelijke uitgaven	563	532	94 %	407
25 – Vergaderingen en conferenties	768	658	86 %	455
27 – Voorlichting en publicaties	2 526	2 120	84 %	1 221
Subtotaal titel 2	**19 549**	**18 734**	**96 %**	**9 440**
Totaal ERK	**142 761**	**131 911**	**92 %**	**120 870**

De laatste financieringstranche van 3 miljoen euro voor dit project maakte deel uit van de begroting 2013; dat bedrag werd vastgelegd en gedeeltelijk betaald in 2013.

Het saldo van de kredieten voor het K3-gebouw is overgedragen naar 2014 ter dekking van contracten die de projectbeheerder namens de ERK sloot met bouwbedrijven.

De kredieten zullen worden gebruikt overeenkomstig het voorstel dat de ERK in 2008 aan het Europees Parlement en de Raad heeft gedaan.

Begroting voor 2014

De begroting 2014 vertegenwoordigt **een daling van 6 %** ten opzichte van 2013. Dat omvat de afname van de kredieten voor het K3-gebouwproject.

Begroting voor 2014

BEGROTING	2014 (000 euro)	2013 (000 euro)
Titel 1: Aan de instelling verbonden personen		
10 – Leden van de instelling	15 175	14 566
12 – Ambtenaren en tijdelijke functionarissen	93 180	97 772
14 – Ander personeel en externen	4 096	4 176
162 – Dienstreizen	3 700	3 700
161 + 163 + 165 – Andere uitgaven voor aan de instelling verbonden personen	2 612	2 728
Subtotaal titel 1	**118 763**	**122 942**
Titel 2: Gebouwen, meubilair, uitrusting en diverse huishoudelijke uitgaven		
20 – Onroerend goed	3 350	8 327
210 – IT&T	7 110	7 197
212 + 214 + 216 – Roerend goed en bijkomende kosten	808	830
23 – Lopende huishoudelijke uitgaven	438	413
25 – Vergaderingen en conferenties	768	768
27 – Voorlichting en publicaties	2 261	2 284
Subtotaal titel 2	**14 735**	**19 819**
Totaal ERK	**133 498**	**142 761**

Controle en verantwoording

Interne controle van de ERK

De interne controleur adviseert de ERK over het omgaan met risico's door adviezen uit te brengen over de kwaliteit van beheer- en controlesystemen, en door aanbevelingen te doen om de uitvoering van activiteiten te verbeteren en om goed financieel beheer te bevorderen. Daarnaast verleent de interne controleur ondersteuning voor de werkzaamheden van de externe accountants die de opdracht hebben de rekeningen van de Rekenkamer te certificeren. De interne controleur bracht aan de ERK verslag uit over de resultaten van de in 2013 verrichte audits, de bevindingen, de aanbevelingen en de naar aanleiding van die aanbevelingen getroffen maatregelen. De ERK brengt ieder jaar ook verslag uit over de resultaten van de interne-auditactiviteiten aan het Europees Parlement en de Raad.

Externe controle van de ERK

De jaarrekening van de ERK wordt gecontroleerd door een onafhankelijke externe accountant. Dat vormt een belangrijk onderdeel van de procedure om de ERK te onderwerpen aan dezelfde beginselen van **doorzichtigheid en verantwoording**, als die zij op de gecontroleerden toepast.

Het verslag van de extern accountant — **PricewaterhouseCoopers Sàrl** — betreffende de rekeningen van de ERK voor het begrotingsjaar 2012, werd op 4 oktober 2013 uitgebracht[3].

3 PB C 288 van 4.10.2013.

Oordelen van de extern accountant — Begrotingsjaar 2012

Betreffende de financiële staten

De financiële staten geven naar ons oordeel een getrouw beeld van de financiële situatie van de Europese Rekenkamer per 31 december 2012, van haar financiële prestaties en haar kasstromen voor het per die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie van 29 oktober 2012 houdende uitvoeringsvoorschriften voor de financiële regels.

Betreffende het gebruik van middelen en de controleprocedures

Op basis van onze in dit verslag omschreven werkzaamheden is niets onder onze aandacht gekomen dat ons, in enig materieel opzicht en op grond van de hiervoor vermelde criteria, doet aannemen:

- dat de aan de ERK toegewezen middelen niet voor de gestelde doelen zijn gebruikt;
- dat de bestaande controleprocedures niet de noodzakelijke waarborgen bieden dat de financiële verrichtingen in overeenstemming zijn met de toepasselijke voorschriften en regelgeving.

Verklaring van de gedelegeerd ordonnateur

De ondergetekende, secretaris-generaal van de Europese Rekenkamer, in zijn hoedanigheid van gedelegeerd ordonnateur, verklaart hierbij:

- dat de in dit verslag opgenomen informatie waarheidsgetrouw en juist is;
- redelijke zekerheid te hebben dat:
  - de middelen die zijn uitgetrokken voor de in dit verslag beschreven activiteiten zijn gebruikt voor het gestelde doel overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer;
  - de bestaande controleprocedures de noodzakelijke waarborgen bieden betreffende de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen en een passende behandeling van beschuldigingen of vermoedens van fraude waarborgen;
  - de kosten en baten van de controles adequaat zijn.

Deze zekerheid is gebaseerd op zijn eigen oordeel en op de hem ter beschikking staande informatie, zoals de verslagen en verklaringen van de gesubdelegeerde ordonnateurs, de verslagen van de interne controleur en van de externe controleur over de voorgaande begrotingsjaren.

Hij bevestigt niet bekend te zijn met enig onvermeld gebleven feit dat de belangen van de instelling zou kunnen schaden.

Luxemburg, 11 maart 2014

Eduardo Ruiz García
Secretaris-generaal

WAAR ZIJN EU-PUBLICATIES VERKRIJGBAAR?

Gratis publicaties:

- één exemplaar:
  via EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu);
- meerdere exemplaren of posters/kaarten:
  bij de vertegenwoordigingen van de Europese Unie (http://ec.europa.eu/represent_nl.htm),
  bij de delegaties in niet-EU-landen (http://eeas.europa.eu/delegations/index_nl.htm),
  door contact op te nemen met Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_nl.htm),
  door te bellen naar 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratis in de hele Europese Unie) (*).

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

Betaalde publicaties:

- via EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu).

Betaalde abonnementen:

- bij een van de verkoopkantoren van het Bureau voor publicaties van de Europese Unie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_nl.htm).

QJ-AA-14-001-NL-C ISSN 1684-0704

EUROPESE
REKENKAMER

Publicatiebureau

ISBN 978-92-9241-763-3
9 789292 417611